2024/2474

20.9.2024

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2024/2474

z 5. apríla 2024

o schémach pomoci SA.50787 (2021/C) (ex 2018/N) a SA.50837 (2021/C) (ex 2018/N) poskytnutých Českom v prospech veľkých podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskej prvovýrobe

[oznámené pod číslom C(2024) 2096]

(Iba české znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii a na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na článok 108 ods. 2 prvý pododsek ZFEÚ,

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s článkom 108 ods. 2 prvým pododsekom ZFEÚ ([1]), a so zreteľom na ich pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

(1) Listom z 29. marca 2018 Česko notifikovalo Komisii schému pomoci SA.50787 (2018/N). Komisia požiadala o dodatočné informácie listami z 22. mája 2018, 19. júla 2018, 8. októbra 2018, 17. decembra 2018, 6. marca 2019, 28. mája 2019 a 6. mája 2020. České orgány predložili doplňujúce informácie listami z 21. júna 2018, 20. augusta 2018, 8. novembra 2018, 18. januára 2019 a 29. mája 2020.

(2) Listom zo 6. apríla 2018 Česko notifikovalo schému pomoci SA.50837 (2018/N). Komisia požiadala o dodatočné informácie listami z 1. júna 2018, 14. augusta 2018, 8. októbra 2018, 17. decembra 2018, 6. marca 2019, 28. mája 2019 a 6. mája 2020. České orgány predložili dodatočné informácie listami z 21. júna 2018, 13. septembra 2018, 8. novembra 2018, 18. januára 2019, 29. marca 2019 a 29. mája 2020.

(3) Listom zo 6. marca 2019 Komisia informovala české orgány o svojom rozhodnutí previesť obe notifikácie do registra nenotifikovaných opatrení pomoci, pretože pomoc bola poskytnutá pred notifikáciou schém pomoci Komisii. Komisia zároveň rozhodla, že spojí tieto veci na účely ich posúdenia, a to z toho dôvodu, že majú rovnaký predmet.

(4) Komisia listom z 12. januára 2021 informovala Česko, že sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) v súvislosti s pomocou poskytnutou veľkým podnikom pred prijatím rozhodnutia C(2021) 41 final z 12. januára 2021 ([2]) (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) a jeho oznámením českým orgánom. Komisia zároveň rozhodla, že nevznesie námietky proti pomoci, ktorá by sa poskytla v rámci daných dvoch schém pomoci SA.50787 a SA.50837 po prijatí rozhodnutia o začatí konania a jeho oznámení českým orgánom, a to z toho dôvodu, že táto pomoc bola zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

(5) Rozhodnutie Komisie o začatí konania stanoveného v článku 108 ods. 2 ZFEÚ bolo zverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([3]). Komisia vyzvala zainteresované strany a Česko, aby predložili pripomienky.

([1]) Výzva na predloženie pripomienok v súlade s článkom 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, štátna pomoc SA.50787 (2019/NN) (ex-2018/N) a SA.50837 (2019/NN) (ex-2018/N) (Ú. v. EÚ C 60, 19.2.2021, s. 39).
([2]) Ú. v. EÚ C 60, 19.2.2021, s. 39.
([3]) Pozri poznámku pod čiarou č. 2.

(6) Komisia dostala od zainteresovaných strán päť stanovísk. Postúpila ich Česku, ktoré dostalo možnosť reagovať. Tým istým listom Komisia takisto vyzvala české orgány, aby poskytli aktuálne informácie o súčasnom stave postupov vymáhania, ktoré začali české orgány, najmä o súvisiacich súdnych konaniach ([4]). Česko predložilo svoje pripomienky v liste z 23. mája 2022.

(7) Komisia listom z 15. júna 2022 požiadala o ďalšie objasnenie týkajúce sa rozsudkov, ktoré vydali vnútroštátne súdy, pokiaľ ide o vymáhanie pomoci poskytnutej predtým, než Komisia oznámila rozhodnutie o začatí konania českým orgánom. České orgány odpovedali listom z 24. augusta 2022.

2. PODROBNÝ OPIS SCHÉM ŠTÁTNEJ POMOCI

2.1. Rozsah pôsobnosti rozhodnutia

(8) Toto rozhodnutie sa týka pomoci, ktorá bola neoprávnene poskytnutá veľkým podnikom na reštrukturalizáciu sadov a na výstavbu kvapkového zavlažovania v sadoch, na chmeľových poliach, vo vinohradoch a v škôlkach pred notifikáciou schém pomoci SA.50787 a SA.50837.

(9) Notifikované schémy pomoci sú:

a) SA.50787 (2021/C) (ex 2018/N): Pomoc na reštrukturalizáciu sadov

b) SA.50837 (2021/C) (ex 2018/N): Pomoc na výstavbu kvapkového zavlažovania v sadoch, na chmeľových poliach, vo vinohradoch a v škôlkach

(10) Uvedenými dvomi notifikáciami Česko plánovalo nahradiť existujúce opatrenia pomoci SA.46621 (2016/XA) a SA.46972 (2016/XA), ktoré boli oslobodené na základe nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 ([5]), s cieľom rozšíriť skupinu oprávnených príjemcov o veľké podniky. Na tento účel schémami pomoci po ich schválení Komisiou mali byť nahradené uvedené schémy, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka.

2.2. Spoločné prvky oboch schém

2.2.1. *Cieľ*

(11) Cieľom českých orgánov na základe notifikácie SA.50787 (2021/C) (ex 2018/N) bolo poskytnúť pomoc na výsadbu sadov, v ktorých sa pestuje v súlade s metódou integrovanej produkcie.

(12) Cieľom českých orgánov na základe notifikácie SA.50837 (2021/C) (ex 2018/N) bolo poskytnúť pomoc na výstavbu funkčného kvapkového zavlažovania v sadoch, na chmeľových poliach, vo vinohradoch a v škôlkach v Česku.

2.2.2. *Trvanie*

(13) Oslobodená schéma pomoci SA.46621 (2016/XA) sa uplatňovala od 17. októbra 2016. Oslobodená schéma pomoci SA.46972 (2016/XA) sa uplatňovala od 7. decembra 2016. Obidve oslobodené schémy pomoci boli 12. januára 2021 nahradené notifikovanými schémami pomoci SA.50787 a SA.50837.

(14) Rozhodnutím o začatí konania boli obidve notifikované schémy pomoci SA.50787 a SA.50837 schválené do budúcnosti do 31. decembra 2024.

2.2.3. *Príjemcovia*

(15) Podľa obidvoch schém pomoci SA.50787 a SA.50837 sa pomoc môže poskytovať podnikom všetkých veľkostí, ktoré pôsobia v poľnohospodárskej prvovýrobe.

([4]) Počas prejudiciálneho konania české orgány potvrdili, že na vnútroštátnej úrovni sa začali postupy vymáhania pomoci od veľkých príjemcov, ktorí ju dostali na základe schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka. Do 29. mája 2020 nebola vymožená žiadna pomoc, keďže dotknutí príjemcovia svoje veci postúpili súdom.

([5]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o Fungovaní Európskej Únie (Ú. v. EÚ L 193, 1.7.2014, s. 1).

2.2.4. *Právny základ*

(16) Právny základ obidvoch schém pomoci SA.50787 a SA.50837, ako aj predchádzajúcich schém pomoci, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, SA.46621 (2016/XA) a SA.46972 (2016/XA), tvoria tieto zákony:

1. zákon č. 252/1997 Zb. o poľnohospodárstve v znení neskorších predpisov;

2. pravidlá poskytovania príspevkov na základe § 1, 2 a 2d zákona č. 252/1997 Zb. o poľnohospodárstve (ďalej len „zásady poskytovania pomoci“).

2.2.5. *Rozpočet*

(17) Celkový rozpočet schémy pomoci SA.50787 (2021/C) predstavuje 1 400 miliónov CZK (približne 52,4 milióna EUR ([6])).

(18) Celkový rozpočet schémy pomoci SA.50837 (2021/C) predstavuje 560 miliónov CZK (približne 21 miliónov EUR ([7])).

(19) Obidve schémy pomoci sa financujú zo štátneho rozpočtu. Pomoc sa poskytuje vo forme priamych grantov. Orgánom poskytujúcim pomoc je v prípade oboch schém pomoci Štátny poľnohospodársky intervenčný fond (*Státní zemědělský intervenční fond*).

2.3. **Opis schémy pomoci SA.50787 (2021/C)**

(20) Pomoc v rámci tejto schémy pomoci sa môže poskytovať novo vysadeným sadom v Česku mimo hlavného mesta Praha. Pomoc sa poskytuje v roku výsadby.

(21) Pomoc sa môže poskytovať na výsadbu ovocných odrôd uvedených v tabuľke interpretačného dokumentu dotačného programu a pestovaných v rámci systému integrovanej produkcie, pri ktorom nie sú prekročené pevne stanovené hraničné hodnoty ťažkých kovov ([8]).

(22) Oprávnené na pomoc sú tieto náklady:

1. náklady na prípravné práce: hnojenie porastu, príprava pôdy (hlboká orba, kultivácia, hnojenie, príprava pred výsadbou), príprava projektu (výber odrôd, opeľovače, stanovenie smeru sponu, geometrická orientácia pozemku), oplotenie, dimenzovanie výsadby, príprava priekop;

2. náklady na sadivový materiál vrátane nákladov na dopravu na pozemok určený na výsadbu a krátkodobé skladovanie;

3. náklady na prípravu sadivového materiálu na výsadbu a náklady na výsadbu;

4. náklady na chrániče a ich montáž, drôtenky a ich inštaláciu, oporné koly a vyväzovanie v roku výsadby.

(23) Pomoc sa môže poskytovať až do výšky 50 % oprávnených nákladov a v rámci týchto maximálnych výšok:

1. do 240 000 CZK/ha (približne 9 000 EUR ([9])) sadov vysadených oprávnenými odrodami jabloní, hrušiek, marhúľ, broskýň, sliviek, čerešní a višní na ploche najmenej 1 ha na odrodu s minimálnym počtom 800 stromov na hektár;

2. do 120 000 CZK/ha (približne 4 500 EUR ([10])) sadov vysadených oprávnenými odrodami jabloní, hrušiek, marhúľ, broskýň, sliviek, čerešní a višní na ploche najmenej 1 ha na odrodu s minimálnym počtom 400 stromov na hektár;

3. do 60 000 CZK/ha (približne 2 250 EUR ([11])) sadov vysadených oprávnenými odrodami drobného ovocia (ríbezle, egreše, maliny) na ploche najmenej 0,5 ha na odrodu. Minimálny počet sadeníc musí byť 3 000 sadeníc na hektár.

([6]) Výmenný kurz CZK/EUR 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.
([7]) Výmenný kurz CZK/EUR 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.
([8]) Pozri odôvodnenie 25 rozhodnutia o začatí konania.
([9]) Výmenný kurz CZK/EUR 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.
([10]) Výmenný kurz CZK/EUR 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.
([11]) Výmenný kurz CZK/EUR 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

(24) Investície v rámci tejto schémy sú zamerané zlepšenie celkovej výkonnosti a udržateľnosti poľnohospodárskych podnikov.

(25) To isté opatrenie nebolo súčasťou českého programu rozvoja vidieka Česka na roky 2014 – 2020 (ďalej len „program rozvoja vidieka“). Hoci program rozvoja vidieka obsahoval opatrenie „Integrovaná produkcia ovocia“, podľa českých orgánov sa tieto dve opatrenia neprekrývali, ale dopĺňali. Kým štátna pomoc sa poskytuje na výsadbu sadov, financovanie v rámci opatrenia na rozvoj vidieka bolo poskytované už existujúcim sadom. Žiadatelia mohli podať žiadosť aj o štátnu pomoc na financovanie zakladania sadov a potom v rámci programu rozvoja vidieka aj o následné financovanie na ich udržiavanie. V takom prípade museli predložiť dve analýzy pôdy potvrdzujúce, že boli dodržané limitné hodnoty chemických látok v pôde.

(26) Komisia konštatovala, že schéma je v súlade s cieľmi programu rozvoja vidieka Česka na roky 2014 – 2020, konkrétne s cieľom prispievať k zvyšovaniu konkurencieschopnosti poľnohospodárskej prvovýroby a k zlepšovaniu kvality prvovýroby (odôvodnenia 92 a 93 rozhodnutia o začatí konania). Komisia navyše dospela k záveru, že pomoc mala pozitívny vplyv na životné prostredie, keďže metóda integrovanej produkcie postup vedie k nižšiemu množstvu ťažkých kovov v pôde (odôvodnenie 94 rozhodnutia o začatí konania).

2.4. **Opis schémy pomoci SA.50837 (2021/C)**

(27) Pomoc sa v rámci tejto schémy môže poskytovať na tieto náklady:

1. nákup alebo lízing strojov a vybavenia do výšky trhovej hodnoty majetku;

2. všeobecné náklady spojené s výdavkami uvedenými v predchádzajúcom bode.

(28) Pomoc sa môže poskytovať až do výšky 50 % oprávnených nákladov a príjemcovia môžu dostať až 72 000 CZK (približne 2 700 EUR ([12])) na hektár vybudovaného kvapkového zavlažovania.

(29) Investície podporované v rámci tejto schémy sa netýkajú zlepšenia existujúcich zavlažovacích zariadení alebo prvkov zavlažovacej infraštruktúry, ale len novo vybudovaných zariadení kvapkového zavlažovania.

(30) V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([13]) Česko Komisii oznámilo plán manažmentu povodia pre celú oblasť, v ktorej sa majú investície uskutočniť, ako aj pre iné oblasti, ktorých životné prostredie by táto investícia mohla ovplyvniť. Opatrenia, ktoré nadobúdajú účinnosť na základe plánu manažmentu povodia v súlade s článkom 11 uvedenej smernice a ktoré sú dôležité pre odvetvie poľnohospodárstva, sú špecifikované v príslušnom programe opatrení.

(31) Výsledkom investícií, na ktoré sa vzťahuje táto schéma pomoci, podľa českých orgánov môže byť čisté zväčšenie zavlažovanej plochy s vplyvom na daný útvar podzemnej alebo povrchovej vody. V tejto súvislosti české orgány potvrdili, že investície nemajú vplyv na útvary podzemnej alebo povrchovej vody, ktorých stav je v príslušnom pláne manažmentu povodia označený za horší ako dobrý z dôvodov týkajúcich sa množstva vody.

(32) Schéma má podľa českých orgánov pozitívny vplyv na životné prostredie, keďže metóda kvapkového zavlažovania na rozdiel od iných typov zavlažovania vedie k úsporám vody. Predpokladá sa, že vďaka kvapkovému zavlažovaniu sa ušetrí najmenej 30 % vody, že prispeje k boju proti suchám a tým aj k zlepšeniu stability produkcie a zvýšeniu jej kvality, pričom sa zvýši hospodárnosť využívania vody.

(33) České orgány potvrdili, že environmentálnou analýzou sa musí preukázať, že podporované investície nebudú mať nijaký negatívny vplyv na životné prostredie. Na tento účel sa každá žiadosť o poskytnutie pomoci posudzuje samostatne.

([12]) Výmenný kurz CZK/EUR 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

([13]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

(34) Poskytnutie pomoci závisí od predloženia povolenia na hospodárenie s vodami, ktoré vydal príslušný vodohospodársky orgán, ktorý posudzuje, okrem iného, účinky projektu na jednotlivé zložky životného prostredia.

(35) Okrem toho sa pomoc poskytuje pod podmienkou zavedenia merania spotreby vody na úrovni podporovanej investície.

(36) České orgány sa v súvislosti s povodím, v ktorom sa investícia uskutoční, zaviazali zabezpečiť prínos rozličných spôsobov využívania vody k úhrade nákladov za vodohospodárske služby v odvetví poľnohospodárstva v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou smernice 2000/60/ES, podľa potreby aj s ohľadom na sociálne, environmentálne a ekonomické dôsledky tejto úhrady, ako aj na geografické a klimatické podmienky dotknutého regiónu alebo regiónov.

(37) Komisia konštatovala, že schéma je v súlade s cieľmi programu rozvoja vidieka Česka na roky 2014 – 2020, konkrétne s cieľom prispievať k zvyšovaniu konkurencieschopnosti poľnohospodárskej prvovýroby a k zlepšovaniu kvality prvovýroby (odôvodnenia 92 a 93 rozhodnutia o začatí konania). Komisia navyše dospela k záveru, že pomoc mala pozitívny vplyv na životné prostredie, keďže metóda integrovanej produkcie vedie k nižšiemu množstvu ťažkých kovov v pôde (odôvodnenie 94 rozhodnutia o začatí konania).

3. DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA

3.1. Neoprávnenosť schém pomoci

(38) Schéma pomoci SA.50787 bola Komisii notifikovaná 29. marca 2018 a schéma pomoci SA.50837 bola notifikovaná 6. apríla 2018. České orgány potvrdili, že obidve schémy sa vykonávali už pred ich notifikáciou.

(39) Keďže Česko nedodržalo povinnosť, ktorá mu vyplýva z článku 108 ods. 3 ZFEÚ, Komisia v rozhodnutí o začatí konania ([14]) konštatovala, že pomoc, ktorá bola veľkým podnikom poskytnutá už pred notifikáciou schém SA.50787 a SA.50837, predstavuje novú pomoc, ktorú Komisia považuje za neoprávnenú pomoc v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 ([15]).

3.2. Zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom

(40) V súlade s článkom 107 ods. 3 ZFEÚ sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom iba vtedy, ak sa na ňu môže uplatniť jedna z výnimiek stanovených v uvedenom článku. V dotknutých veciach Komisia preskúmala, či sa uplatňovala výnimka uvedená v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ako sa vykladá v príslušných ustanoveniach Usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach z roku 2014 ([16]) (ďalej len „usmernenia z roku 2014“).

(41) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

(42) Schémy pomoci sa takisto posudzovali z hľadiska usmernení z roku 2014, ktoré boli v čase schválenia schém SA.50787 a SA.50837 v platnosti.

(43) Konkrétne Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania posudzovala zlučiteľnosť oboch schém SA.50787 a SA.50837 s vnútorným trhom na základe časti I (Spoločné zásady posudzovania) a časti II oddielu 1.1.1.1 („*Pomoc na investície do hmotného majetku a nehmotného majetku poľnohospodárskych podnikov v súvislosti s poľnohospodárskou prvovýrobou*“) usmernení z roku 2014.

([14]) Pozri odôvodnenie 64 rozhodnutia o začatí konania.

([15]) Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

([16]) Ú. v. EÚ C 204, 1.7.2014, s. 1, zmenené oznámením uverejneným v Ú. v. EÚ C 390, 24.11.2015, s. 4.

(44) Komisia na základe tohto posúdenia dospela vo svojom rozhodnutiu o začatí konania k záveru, že pomoc, ktorá by bola poskytnutá **po** schválení oboch schém pomoci a po oznámení rozhodnutia českým orgánom, je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

(45) V danej fáze však Komisia nemohla vyvodiť rovnaký záver, pokiaľ ide o pomoc poskytnutú veľkým podnikom **pred** notifikáciou a schválením oboch schém pomoci SA.50787 a SA.50837 rozhodnutím Komisie. Z posúdenia týchto schém pomoci vyplynulo, že hoci bola pomoc zlučiteľná s konkrétnymi podmienkami časti II oddielu 1.1.1.1 usmernení z roku 2014, existovali pochybnosti v súvislosti s prítomnosťou stimulačného účinku a následkom toho so zlučiteľnosťou takejto pomoci s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to z dôvodov uvedených ďalej.

(46) V súlade s bodom 66 usmernení z roku 2014 sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom len vtedy, ak má stimulačný účinok. Okrem toho podľa uvedeného bodu má pomoc stimulačný účinok, keď sa v dôsledku pomoci správanie podniku zmení tak, že sa podnik zapojí do ďalšej činnosti, do ktorej by sa bez tejto pomoci nezapojil alebo by sa do nej zapojil len obmedzene či iným spôsobom.

(47) V súlade s bodom 70 usmernení z roku 2014 Komisia zastávala názor, že pomoc nemá na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce na projekte alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom. Taká žiadosť o poskytnutie pomoci musela obsahovať prinajmenšom meno/názov žiadateľa a informácie o veľkosti podniku, opis projektu alebo činnosti vrátane miesta, kde sa uskutočnia, dátumu začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na realizáciu a oprávnené náklady.

(48) Podľa bodu 35 ods. 25 usmernení z roku 2014 „začatie prác na projekte alebo činnosti“ je buď začiatok činností alebo stavebných prác týkajúcich sa investície, alebo prvý právny záväzok k objednaniu zariadenia alebo využitiu služieb, alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je projekt alebo činnosť nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr.

(49) Navyše podľa bodu 72 usmernení z roku 2014 veľké podniky musia v žiadosti opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutia pomoci a ktorá sa označuje ako kontrafaktuálny scenár, a predložiť dokumentáciu na doloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného v žiadosti. Podľa bodu 73 usmernení z roku 2014 musí orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a potvrdiť, že pomoc má požadovaný stimulačný účinok.

(50) V súvislosti s touto dodatočnou podmienkou týkajúcou sa predloženia kontrafaktuálneho scenára vzťahujúcou sa na veľké podniky sa Komisia v rozhodnutí o začatí konania odvolala na vymedzenie mikropodnikov, malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) uvedené v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 ([17]) a na príslušnú judikatúru súdov Únie ([18]).

(51) Podľa článku 2 ods. 1 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 kategóriu mikropodnikov, malých a stredných podnikov („MSP“) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov EUR.

(52) „Samostatný podnik“ je podľa článku 3 ods. 1 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 každý podnik, ktorý nie je zatriedený ako partnerský podnik v zmysle odseku 2 alebo ako prepojený podnik v zmysle odseku 3 uvedeného článku.

(53) Ak podľa článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 podnik v deň účtovnej uzávierky zistí, že na ročnom základe došlo k prekročeniu alebo poklesu počtu zamestnancov alebo finančných stropov pod úrovne uvedené v článku 2, nebude to mať za následok stratu alebo nadobudnutie postavenia stredného podniku, malého podniku alebo mikropodniku, pokiaľ sa tieto stropy neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach.

([17]) Nariadenie (EÚ) č. 702/2014 bolo nahradené nariadením Komisie (EÚ) 2022/2472 zo 14. decembra 2022, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 327, 21.12.2022, s. 1). Príloha I k uvedenému nariadeniu sa nezmenila.

([18]) Pozri odôvodnenia 105 až 113 rozhodnutia o začatí konania.

(54) V tejto súvislosti odôvodnenia 109 až 113 rozhodnutia o začatí konania obsahovali toto zdôvodnenie.

(55) Odôvodnenie 40 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 obsahuje vysvetlenie, že na odstránenie rozdielov, ktoré by mohli viesť k narušeniu hospodárskej súťaže, a na zjednodušenie koordinácie medzi rôznymi iniciatívami Únie a vnútroštátnymi iniciatívami týkajúcimi sa MSP, ako aj z dôvodu administratívnej jasnosti a právnej istoty je vymedzenie pojmu MSP použité na účely uvedeného nariadenia založené na vymedzení pojmov stanovenom v odporúčaní Komisie 2003/361/ES ([19]).

(56) V odôvodnení 39 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa vysvetľuje hlavný dôvod oslobodenia MSP od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ: „*MSP zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri vytváraní pracovných miest a vo všeobecnosti pôsobia ako faktor sociálnej stability a hnacej sily ekonomiky. Ich rozvoj však môžu obmedzovať zlyhania trhu, v dôsledku čoho môžu ich postihovať charakteristické znevýhodnenia. Mávajú často ťažkosti pri získavaní kapitálu alebo úverov vzhľadom na obavy niektorých finančných trhov z podstupovania rizika a vzhľadom na obmedzené záruky, ktoré sú MSP schopné ponúknuť. Ich obmedzené zdroje im môžu brániť aj v prístupe k informáciám, najmä pokiaľ ide o nové technológie a potenciálne trhy. V záujme uľahčenia rozvoja hospodárskych činností MSP by sa týmto nariadením mali oslobodiť určité kategórie pomoci poskytovanej v prospech MSP od notifikačnej povinnosti stanovenej v článku 108 ods. 3 zmluvy.*“

(57) Ako sa uvádza vo viacerých rozsudkoch súdov Únie, výhody vyplývajúce z postavenia MSP by mali mať iba podniky, ktoré postihujú znevýhodnenia charakteristické pre MSP. Podľa judikatúry súdov Únie sa vymedzenie MSP musí vykladať prísne, keďže výhody priznávané na základe postavenia MSP vo väčšine prípadov (najmä v oblasti štátnej pomoci) predstavujú výnimky zo všeobecných pravidiel. ([20]) Je nevyhnutné z kategórie MSP odstrániť skupiny podnikov, ktorých hospodárska sila môže prevyšovať silu skutočných MSP, hoci formálne spĺňajú kritériá stanovené vo vymedzení pojmu MSP ([21]). Okrem toho sa musí zabezpečiť, aby sa vymedzenie MSP neobchádzalo čisto formálnymi prostriedkami ([22]). V súlade s touto judikatúrou platí, že Komisia je oprávnená odmietnuť uznať podnik ako MSP, ak dotknutý podnik nepostihujú znevýhodnenia charakteristické pre MSP. Táto judikatúra sa riadi zásadou potrebného účinku, ktorou sa zachováva praktický účinok práva Únie.

([19]) Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa vymedzenia pojmu mikropodniky, malé podniky a stredné podniky (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

([20]) Vec C-110/13, HaTeFo, EU:C:2014:114, bod 32.

([21]) Pozri najmä rozsudky v týchto veciach (pridané zvýraznenie):

— C-516/19, NMI Technologietransfer, EU:C:2020:754, body 31 – 34 [vo veci týkajúcej sa výkladu vymedzenia pojmu MSP vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách, nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014] „*34 Cieľom tohto kritéria je tak lepšie pochopiť pojem „MSP“, ako to vyplýva najmä z odôvodnenia 9 odporúčania z roku 2003, z ktorého vychádza, ako sa to uvádza v odôvodnení 30 nariadenia č. 651/2014, definovaný v prílohe I tohto nariadenia, hospodárske postavenie MSP a* ***vyňatie z kvalifikácie MSP skupín podnikov, ktorých hospodársky potenciál prekračuje potenciál MSP, s cieľom vyhradiť výhody vyplývajúce pre kategóriu MSP z rozličných pravidiel alebo opatrení v ich prospech podnikom, ktoré ich skutočne potrebujú*** *(pozri analogicky rozsudok z 27. februára 2014, HaTeFo, C-110/13, EU:C:2014:114, bod 31).*“

— C-91/01, Taliansko/Komisia, EU:C:2004:244, bod 31, body 50 – 54 („*51. Kritérium nezávislosti sa teda musí vykladať s prihliadnutím na tento cieľ, ako sa uvádza v bode 33 návrhov generálneho advokáta, takže podnik, ktorý je v menej ako v 25 % vlastníctve veľkého podniku, pričom tak* ***z formálneho hľadiska spĺňa uvedené kritérium, ale ktorý je v skutočnosti súčasťou veľkej skupiny podnikov, nemožno považovať za podnik, ktorý spĺňa toto kritérium***.“),

— C-110/13, HaTeFo, EU:C:2014:114, body 34 a 39 [„*34. Preto je namieste* ***vykladať*** *článok 3 ods. 3 štvrtý pododsek prílohy odporúčania MSP* ***s prihliadnutím na tento cieľ****, aby sa* ***podniky, ktoré formálne neudržiavajú niektorý zo vzťahov*** *pripomenutých v bode 28 tohto rozsudku, ale predstavujú aspoň z dôvodu úlohy fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne* ***jeden hospodársky subjekt, tiež považovali za prepojené podniky*** *v zmysle tohto ustanovenia, pokiaľ vykonávajú svoje činnosti alebo ich časť na tom istom trhu alebo na priľahlých trhoch (pozri analogicky rozsudok Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 51).*“],

— T-137/02, Pollmeier/Komisia, EU:T:2004:304, body 61 – 62 [„*62. Článok 1 ods. 3 a 4 prílohy odporúčania 96/280* ***je preto potrebné vykladať s prihliadnutím na tento cieľ,*** *a preto sa pri výpočte limitov uvedených v ods. 1 toho istého článku musia zohľadniť údaje podniku – aj keď je tento podnik vlastnený iným podnikom v rozsahu menšom ako 25 %, pokiaľ tieto* ***podniky tvoria hospodársku jednotku, hoci sú z formálneho hľadiska nezávislé*** *(pozri v tomto zmysle rozsudok Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 51).*“].

([22]) Veci C-91/01, Taliansko/Komisia, EU:C:2004:244, bod 50; C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, bod 33.

(58) V článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 sa stanovuje mechanizmus, ktorým si MSP môžu zachovať svoje postavenie napriek zmenám, ktoré sa považujú za dočasné a podliehajúce volatilite („*pokiaľ sa tieto stropy neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach*“). Stanovenie takéhoto mechanizmu pre podniky, ktorých štruktúra sa v dôsledku zmeny vlastníctva po fúzii alebo akvizícii v skutočnosti trvalo zmenila, čo ich dlhodobo posúva nad príslušnú hranicu počtu zamestnancov alebo finančných stropov stanovených pre MSP, by bolo proti zásade potrebného účinku. To znamená, že ak z hospodárskej reality vyplýva, že daný podnik nie je skutočným MSP, aj keď táto konkrétna situácia nie je opísaná v článku 4 ods. 2 vymedzenia pojmu MSP v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014, takýto podnik by po takejto zmene vlastníctva nemal mať výhody vyplývajúce z postavenia MSP.

(59) V súlade s dôsledným výkladom Komisie, ktorý sa opiera o zásadu potrebného účinku vyjadrenú v judikatúre súdov Únie týkajúcej sa vymedzenia MSP (odôvodnenie 57), sa preto článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 neuplatňuje v prípade podnikov, ktoré v dôsledku zmeny štruktúry alebo vlastníctva po fúzii alebo akvizícii prekročili príslušné stropy pre MSP. V takomto prípade je príslušným momentom na posúdenie čas transakcie (ktorou sa podniky trvalo stanú súčasťou väčšieho podniku), a nie dátum účtovnej uzávierky žiadateľského právneho subjektu.

(60) Na základe uvedených skutočností odôvodnenie 114 rozhodnutia o začatí konania obsahovalo tento záver: Kým do schválenia týchto dvoch schém pomoci sa pomoc v prospech malých a stredných poľnohospodárskych podnikov môže poskytnúť na základe zodpovedajúcich opatrení v rámci skupinovej výnimky podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014, neexistuje žiadna schválená schéma pomoci, ktorá by umožňovala poskytnutie pomoci veľkým podnikom. Z toho vyplýva, že pomoc bola veľkým podnikom poskytnutá v rozpore s notifikačnou povinnosťou podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

(61) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 10, účelom obidvoch schém pomoci SA.50787 a SA.50837 bolo nahradiť existujúce opatrenia SA.46621 (2016/XA) a SA.46972 (2016/XA), na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, s cieľom vytvoriť základ na to, aby sa pomoc poskytla aj veľkým podnikom.

(62) České orgány potvrdili, že v obidvoch schémach, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, bola investičná pomoc poskytnutá niektorým podnikom, ktoré sa pôvodne v čase poskytnutia pomoci považovali za MSP. Podľa informácií predložených českými orgánmi 8. novembra 2018 ([23]) administratívnou kontrolou *ex post*, ktorú tieto orgány vykonali, sa preukázalo, že títo príjemcovia nespĺňali vymedzenie pojmu MSP stanovené v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014, ako sa vykladá v judikatúre súdov Únie týkajúcej sa vymedzenia tohto pojmu. Na základe toho Komisia v rozhodnutí o začatí konania usúdila ([24]), že uvedení príjemcovia boli v čase poskytnutia pomoci veľké podniky.

(63) Vo svojom rozhodnutí o začatí konania Komisia pripomenula, že v prípade investičnej pomoci poskytnutej na základe schém oslobodených podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa nevyžadoval žiadny kontrafaktuálny scenár, pretože táto pomoc musela byť obmedzená len na MSP ([25]). Komisia preto vyjadrila pochybnosti v súvislosti s tým, či príjemcovia, ktorými boli veľké podniky a ktorí dostali pomoc na základe jednej alebo obidvoch schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka (odôvodnenie 62), vôbec predložili kontrafaktuálny scenár. ([26])

(64) Keďže predloženie kontrafaktuálneho scenára spoločne s podpornou dokumentáciou predstavovalo jednu z požiadaviek spojených s prítomnosťou stimulačného účinku pomoci na veľké podniky, Komisia dospela k záveru, že pomoc poskytnutá veľkým podnikom pred notifikáciou oboch schém pomoci SA.50787 a SA.50837 pravdepodobne nemala stimulačný účinok.

(65) Navyše Komisia vyjadrila pochybnosti o primeranosti pomoci poskytnutej veľkým podnikom pred notifikáciou schém SA.50787 a SA.50837, najmä pokiaľ ide o kritérium prístupu s uplatnením čistých dodatočných nákladov podľa bodov 95 až 97 usmernení z roku 2014. Komisia usúdila, že pri pravdepodobnej neexistencii kontrafaktuálneho scenára ([27]) české orgány nedokázali zabezpečiť, aby výška pomoci zodpovedala čistým dodatočným nákladom na realizáciu investície v dotknutej oblasti, jej porovnaním so scenárom bez pomoci. ([28])

([23]) Ref. č.: 3957-2/2018-SZEU-ZEMZP, Dodatočné informácie predložené českými orgánmi a priložené oznámenia o začatí správneho konania.
([24]) Pozri odôvodnenia 104 až 114 rozhodnutia o začatí konania.
([25]) Pozri odôvodnenie 115 rozhodnutia o začatí konania.
([26]) Pozri odôvodnenie 115 rozhodnutia o začatí konania.
([27]) Pozri odôvodnenie 115 rozhodnutia o začatí konania.
([28]) Pozri odôvodnenie 121 rozhodnutia o začatí konania.

(66) Vzhľadom na uvedené úvahy Komisia v rozhodnutí o začatí konania dospela k záveru, že existujú pochybnosti, pokiaľ ide o prítomnosť stimulačného účinku a o súlad so zásadou primeranosti pomoci poskytnutej veľkým podnikom pred jej schválením Komisiou ([29]).

(67) Z týchto dôvodov Komisia začala konanie podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ a vyzvala Česko, ako aj všetky tretie strany, ktoré mohli byť ovplyvnené touto pomocou, aby predložili svoje pripomienky. Zároveň Komisia vyzvala Česko, aby poskytlo všetky informácie, ktoré môžu pomôcť pri posudzovaní pomoci.

4. **PRIPOMIENKY ČESKA**

(68) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania české orgány potvrdili, že dve schémy, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka [SA.46621 (2016/XA) a SA.46972 (2016/XA)], boli určené len pre MSP, a vysvetlili, že jediným dôvodom, prečo sa pomoc poskytla aj veľkým podnikom, bolo chybné posúdenie veľkosti uvedených príjemcov českými orgánmi. České orgány uviedli, že obmedzenie pomoci len na MSP jasne vyplývalo z odkazu na článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 vo vnútroštátnom právnom základe a že sa nemuselo opakovať v inej forme. Ďalej vysvetlili, že došlo k administratívnym chybám, na základe ktorých sa určité prijímateľské veľké podniky v čase poskytnutia pomoci chybne považovali za MSP, a orgány kontrolou *ex post* preukázali, že toto pôvodné posúdenie bolo chybné.

(69) Česko potvrdilo, že v januári 2019 začalo postup vymáhania v súvislosti s pomocou poskytnutou siedmim určeným príjemcom, ktorí v čase, keď dostali pomoc, boli veľkými podnikmi. Tieto postupy vymáhania sa týkali pomoci poskytnutej na základe jednej alebo obidvoch skupinových výnimiek v roku 2016 a 2017.

(70) České orgány vysvetlili, že cieľom českého ministerstva poľnohospodárstva v týchto dvoch rokoch bolo poskytovať pomoc iba MSP. Právny základ (vnútroštátne pravidlá dotačného programu) obsahoval odkaz na článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, čím sa pomoc obmedzila na MSP. Právny základ preto neobsahoval otázky týkajúce sa ďalších príslušných podmienok platných pre veľké podniky (kontrafaktuálny scenár, kritérium primeranosti).

(71) Zároveň sa české orgány vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania domnievali, že napriek neprítomnosti kontrafaktuálneho scenára a jeho posúdenia vnútroštátnymi orgánmi, by sa stimulačný účinok pomoci, ktorá bola nesprávne poskytnutá veľkým podnikom, mohol považovať za prítomný.

(72) V tejto súvislosti české orgány tvrdili, že s investíciami do reštrukturalizácie sadov a do zavlažovania sú spojené vysoké náklady, ktoré by príjemcovia bez pomoci neboli schopní vynaložiť. Podľa českých orgánov o tom svedčí skutočnosť, že od roku 2018, keď neexistovala žiadna schválená schéma pomoci v prospech veľkých podnikov, veľké podniky nevysadili žiadne nové sady a podobne sa neuskutočnili žiadne investície do infraštruktúry kvapkového zavlažovania. Z tohto dôvodu sa české orgány domnievali, že veľkí príjemcovia, ktorí dostali pomoc v rokoch 2016 – 2017 na základe jednej alebo obidvoch schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, by bez pomoci tieto investície neuskutočnili.

(73) Česko sa preto domnieva, že vo všetkých uvedených veciach bol stimulačný účinok *de facto* prítomný.

(74) České orgány podobne zastávajú názor, že táto pomoc bola primeraná, pretože maximálna výška pomoci na investície do reštrukturalizácie sadov bola stanovená na 240 000 CZK na hektár, kým skutočné náklady mohli v prípade veľkých podnikov dosiahnuť približne 500 000 CZK a viac. Vzhľadom na maximálnu možnú výšku pomoci sa české orgány domnievali, že aj bez posúdenia kontrafaktuálneho scenára bolo možné predpokladať, že vnútorná miera návratnosti projektu bola primeraná a že pomoc neviedla k zvýšeniu vnútornej miery návratnosti nad obvyklú úroveň.

([29]) Pozri odôvodnenia 116 a 122 rozhodnutia o začatí konania.

(75) Česko okrem toho dodalo, že situácia, keď veľké podniky neinvestujú do výsadby sadov a do infraštruktúry kvapkového zavlažovania, je veľmi nepriaznivá. České orgány vysvetlili, že v Česku sa rozloha ovocných sadov dlhodobo zmenšuje, pričom vysoký a čoraz vyšší podiel predstavujú staré sady.

5. **PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN**

(76) Komisia dostala podania od piatich tretích strán – všetko príjemcov pomoci, a to buď v rámci jednej, alebo obidvoch schém pomoci. V súlade s článkom 1 písm. h) nariadenia (EÚ) 2015/1589 sa všetky môžu považovať za zainteresované strany.

(77) Všetkých piatich uvedených príjemcov sa dotýka postup vymáhania uvedený v odôvodnení 69. Ďalší dvaja príjemcovia dotknutí postupom vymáhania (RBQ SADY s. r. o. a M+A+J s. r. o.) nepredložili žiadne pripomienky.

(78) V podaniach týchto piatich príjemcov sa potvrdilo, že:

1. Všetci piati príjemcovia aspoň v jednej zo svojich žiadostí o poskytnutie pomoci v rokoch 2016 a 2017 uviedli, že v čase poskytnutia pomoci mali postavenie veľkého podniku, a nie postavenie MSP. V každom prípade ich postavenie veľkého podniku bolo zjavné z predloženej dokumentácie priloženej k žiadostiam o poskytnutie pomoci. Tvrdili, že im v tom čase nebolo zrejmé, že pomoc bola určená len pre MSP. Dodali, že vo vnútroštátnom právnom základe (zásady poskytovania pomoci, odôvodnenie 16) nebola zahrnutá veľkosť príjemcu ako jedna z podmienok oprávnenosti.

2. Všetkých päť príjemcov vysvetlilo, že orgán poskytujúci pomoc (Štátny poľnohospodársky intervenčný fond) vykonal následnú kontrolu *ex post*, pri ktorej sa potvrdilo, že pomoc sa použila v súlade s jej cieľom a nezistili sa žiadne pochybenia či nedostatky.

3. V januári 2019 české ministerstvo poľnohospodárstva začalo postupy vymáhania týkajúce sa siedmich príjemcov.

4. V rozhodnutiach o vymáhaní určených siedmim príjemcom sa uvádzalo, že pomoc im bola poskytnutá v rozpore s právom EÚ a vnútroštátnym právnym základom, z čoho vyplýva, že táto pomoc bola k dispozícii len mikropodnikom a MSP. Príjemcovia pomoci túto podmienku nespĺňali.

5. V septembri 2019 všetci piati príjemcovia, ktorí predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, podali samostatné žaloby na Mestskom súde v Prahe, v ktorých požadovali zrušenie rozhodnutí českého ministerstva poľnohospodárstva o vymáhaní.

(79) Zhrnutie pripomienok k rozhodnutiu o začatí konania:

Pripomienky podniku POMONA Těšetice a. s. ([30])

(80) Podnik POMONA Těšetice a. s. dostal pomoc v rámci obidvoch schém pomoci v decembri 2016.

(81) Vo svojom podaní podnik POMONA Těšetice a. s. tvrdil, že rozhodnutím o poskytnutí pomoci vznikli oprávnené očakávania. Podnik tvrdil, že pomoc sa použila v súlade s cieľom stanoveným v právnom základe.

(82) Podnik POMONA Těšetice a. s. vysvetlil, že na základe vnútroštátneho právneho základu (zásady poskytovania pomoci, odôvodnenie 16) nebolo možné domnievať sa, že pomoc bola určená len pre MSP. Podnik tvrdil, že v žiadosti o poskytnutie pomoci správne uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik.

(83) Podnik POMONA Těšetice a. s. vo svojom podaní uviedol kontrafaktuálny scenár, v ktorom vysvetlil situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutej pomoci, a tvrdil, že pomoc bola primeraná.

Pripomienky podniku ÚSOVSKO EKO s. r. o. ([31])

(84) Podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. dostal pomoc na reštrukturalizáciu sadov (schéma pomoci SA.50787) v decembri 2016 a v decembri 2017.

([30]) a. s. = „akciová společnost“ = akciová spoločnosť.
([31]) s. r. o. = „společnost s ručením omezeným“ = spoločnosť s ručením obmedzeným.

(85) Podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. tvrdil, že konal v dobrej viere, a odvolal sa na oprávnené očakávanie, keďže v žiadostiach o poskytnutie pomoci na obidva roky správne uviedol svoje postavenie veľkého podniku. Podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. predložil kópie svojich žiadostí o poskytnutie pomoci na obidva roky, z ktorých vyplýva, že len žiadosť o poskytnutie pomoci na rok 2017 obsahovala otázku týkajúcu sa veľkosti žiadateľa o pomoc. Podnik uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik.

(86) Podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. tvrdí, že rozhodnutie ministerstva poľnohospodárstva o odňatí pomoci bolo protizákonné, keďže predstavovalo závažné porušenie ustanovení o správnych konaniach.

(87) Podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. tvrdí, že vo vnútroštátnom právnom základe (zásady poskytovania pomoci, odôvodnenie 16) sa v období medzi rokmi 2008 a 2018 výslovne neuvádzala podmienka, že príjemcovia musia byť MSP. Vo vnútroštátnom právnom základe boli oprávnení príjemcovia vymedzení ako „podnikatelia pôsobiaci v oblasti poľnohospodárskej výroby“ ([32]). Podľa podniku ÚSOVSKO EKO s. r. o. sa odkaz na článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 nachádzal vo vnútroštátnom právnom základe až od roku 2015 ([33]), pričom však veľké podniky neboli výslovne vylúčené zo skupiny oprávnených príjemcov. Navyše vymedzenie pojmu oprávnení príjemcovia ostalo nezmenené.

(88) Podľa podniku ÚSOVSKO EKO s. r. o. si české ministerstvo poľnohospodárstva v rokoch 2015 – 2017 neuvedomovalo skutočnosť, že podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014 nebolo možné poskytovať investičnú pomoc veľkým podnikom. Výslovné vylúčenie sa vo vnútroštátnom právnom základe objavilo až v roku 2018 a od tohto roku podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. už ani raz nepožiadal o poskytnutie pomoci.

(89) Podnik ÚSOVSKO EKO s. r. o. v podaní Komisii uviedol kontrafaktuálny scenár, v ktorom vysvetlil situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutej pomoci. Podnik sa domnieva, že pomoc mala stimulačný účinok a bola primeraná.

Pripomienky podniku ÚSOVSKO AGRO s. r. o.

(90) Podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. dostal pomoc v rámci obidvoch schém pomoci v decembri 2017.

(91) Vo svojom podaní podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. tvrdil, že konal v dobrej viere, a odvolal sa na oprávnené očakávanie, keďže v obidvoch žiadostiach o poskytnutie pomoci správne uviedol svoje postavenie veľkého podniku. Podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. predložil kópie svojich žiadostí o poskytnutie pomoci. V obidvoch žiadostiach podnik uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik.

(92) Podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. sa domnieva, že rozhodnutie ministerstva poľnohospodárstva o odňatí pomoci je protizákonné, keďže predstavuje závažné porušenie ustanovení o správnych konaniach.

(93) Podobne ako ďalší príjemcovia, ktorí predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, aj podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. tvrdil, že vo vnútroštátnom právnom základe (zásady poskytovania pomoci, odôvodnenie 16) sa v období medzi rokmi 2008 a 2018 výslovne neuvádzala podmienka, že príjemcovia musia byť MSP. Vo vnútroštátnom právnom základe boli oprávnení príjemcovia vymedzení ako „podnikatelia pôsobiaci v oblasti poľnohospodárskej výroby“ ([34]). Odkaz na článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa nachádzal vo vnútroštátnom právnom základe od roku 2015, pričom však veľké podniky neboli spomedzi oprávnených príjemcov výslovne vylúčené. Navyše vymedzenie pojmu oprávnení príjemcovia ostalo nezmenené.

(94) Podľa podniku ÚSOVSKO AGRO s. r. o. si české ministerstvo poľnohospodárstva v rokoch 2015 – 2017 neuvedomovalo skutočnosť, že podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014 nebolo možné poskytovať pomoc veľkým podnikom. Takéto výslovné obmedzenie sa vo vnútroštátnom právnom základe objavilo až v roku 2018 a od tohto roku podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. už ani raz nepožiadal o poskytnutie pomoci.

(95) Podnik ÚSOVSKO AGRO s. r. o. v podaní uviedol kontrafaktuálny scenár, v ktorom vysvetlil situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutej pomoci. Podnik sa domnieva, že pomoc mala stimulačný účinok a bola primeraná.

([32]) Zákon č. 513/1991 Zb., § 2, neskôr zákon č. 89/2012 Zb., § 420.

([33]) Článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014: „Pomoc na investície do hmotného majetku alebo nehmotného majetku poľnohospodárskych podnikov viazaná na poľnohospodársku prvovýrobu“

([34]) Zákon č. 513/1991 Zb., § 2, neskôr zákon č. 89/2012 Zb., § 420.

Pripomienky podniku SADY CZ s. r. o.

(96) Podnik SADY CZ s. r. o. dostal pomoc v rámci obidvoch schém pomoci v decembri 2017.

(97) Podnik SADY CZ s. r. o. predložil kópie svojich žiadostí o poskytnutie pomoci. V jednej žiadosti o poskytnutie pomoci bolo správne uvedené, že podnik SADY CZ s. r. o. je veľký podnik. Podľa druhej žiadosti o poskytnutie pomoci bol podnik stredný podnik. Podnik SADY CZ s. r. o. vysvetlil tento rozpor ako administratívnu chybu a toto vysvetlenie podporil výpisom z obchodného registra, ktorý bol pripojený k obidvom žiadostiam o poskytnutie pomoci a ktorým sa preukázalo, že ide o veľký podnik.

(98) Keďže veľkosť podniku bola správne uvedená v (jednej) žiadosti o poskytnutie pomoci, podnik SADY CZ s. r. o. tvrdí, že Komisia sa v rozhodnutí o začatí konania mýli v tom, keď uvádza, že české orgány „poskytli pomoc veľkým podnikom, ktoré považovali za MSP“. Podľa podniku SADY CZ s. r. o. české orgány v skutočnosti vedeli o tom, že pomoc bola poskytnutá veľkému podniku, keďže sa táto skutočnosť výslovne uvádzala v žiadosti o poskytnutie pomoci. České orgány preto nemohli tohto príjemcu považovať za MSP.

(99) Podľa podniku SADY CZ s. r. o. české orgány opakovane kontrolovali, či boli splnené podmienky na poskytnutie pomoci.

(100) Podnik SADY CZ s. r. o. v pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania uviedol, že vo vnútroštátnom právnom základe (zásady poskytovania pomoci, odôvodnenie 16) nebola veľkosť príjemcu uvedená ako podmienka oprávnenosti.

(101) Podnik SADY CZ s. r. o. v pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania tvrdil, že napriek tomu pomoc mala stimulačný účinok a bola primeraná a že tieto dve podmienky overili české orgány. Podnik SADY CZ s. r. o. tvrdil, že pred podaním žiadosti o poskytnutie pomoci vypracoval interný dokument s názvom „Investičný zámer obnovy sadov“, v ktorom posúdil ziskovosť projektu a preukázal stimulačný účinok a primeranosť pomoci (na základe vnútornej miery návratnosti, čistej súčasnej hodnoty, indexu ziskovosti, obdobia návratnosti). Tento dokument však nebol predložený orgánu poskytujúcemu pomoc. Podnik SADY CZ s. r. o. priložil tento dokument k podaniu Komisii. Podnik SADY CZ s. r. o. trvá na tom, že ho nemožno trestať za administratívnu nedbanlivosť českých orgánov.

(102) S odvolaním sa na článok 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 podnik SADY CZ s. r. o. navrhol, že by sa pomoc prijatá na základe dvoch schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, mohla považovať za pomoc *ad hoc* poskytnutú veľkým podnikom na základe citovaného článku.

Pripomienky podniku Lužanská Zemědělská a. s.

(103) Podnik Lužanská Zemědělská a. s. dostal pomoc na reštrukturalizáciu sadov v rokoch 2016 a 2017.

(104) Podnik Lužanská Zemědělská a. s. tvrdil, že formulár žiadosti o poskytnutie pomoci z roku 2016 neobsahoval otázku týkajúcu sa veľkosti žiadateľa, a preto nemohol uviesť svoju veľkosť ako veľký podnik. Formulár žiadosti o poskytnutie pomoci z roku 2017 už túto otázku obsahoval a podnik Lužanská Zemědělská a. s. správne uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik. V obidvoch rokoch podnik takisto predložil výpis z obchodného registra, ktorým preukázal svoju vlastnícku štruktúru.

(105) Podobne ako ostatné tretie strany, ktoré predložili svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, aj podnik Lužanská Zemědělská a. s. poukázal na to, že vo vnútroštátnom právnom základe (zásady poskytovania pomoci, odôvodnenie 16) nebola veľkosť príjemcu jednou z podmienok oprávnenosti. Podnik Lužanská Zemědělská a. s. navyše s odvolaním sa na článok 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 tvrdí, že uvedené nariadenie výslovne umožňuje poskytnutie pomoci veľkým podnikom. Podľa presného znenia zásad poskytovania pomoci bol teda oprávnený získať pomoc „podnikateľ pôsobiaci v oblasti poľnohospodárskej výroby“ (bez ďalšieho obmedzenia podľa veľkosti žiadateľa).

(106) Podľa podniku Lužanská Zemědělská a. s. sa Komisia v rozhodnutí o začatí konania mýli, keď uvádza, že české orgány „poskytli pomoc veľkým podnikom, ktoré považovali za MSP“. České orgány v skutočnosti vedeli o tom, že pomoc bola poskytnutá veľkému podniku, keďže veľkosť podniku Lužanská Zemědělská a. s. bola výslovne uvedená v žiadosti o poskytnutie pomoci na rok 2017 a v roku 2016 bola táto skutočnosť zrejmá z predloženého výpisu z obchodného registra.

(107) Podnik Lužanská Zemědělská a. s. ďalej tvrdí, že napriek skutočnosti, že vo formulári žiadosti o poskytnutie pomoci z roku 2017 uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik a že jeho postavenie veľkého podniku malo byť orgánom zrejmé zo sprievodných dokumentov, z formálneho hľadiska v čase podania žiadostí o poskytnutie pomoci v rokoch 2016 a 2017 nebol veľký podnik, a to z týchto dôvodov:

a) podnik Lužanská Zemědělská a. s. sa v júli 2016 stal súčasťou podniku Agrofert ([35]), preto v súlade so znením článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 mal naďalej postavenie MSP, keď v septembri 2016 a následne v septembri 2017 požiadal o poskytnutie pomoci;

b) podnik Lužanská Zemědělská a. s. vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania tvrdil, že uvedený článok sa nesmie vykladať spôsobom, ktorý odporuje jeho zneniu, keďže takýto výklad by bol v rozpore so základnou požiadavkou na právnu istotu adresátov práva EÚ, a v tejto súvislosti sa odvolal na rozsudok vo veci C-310/98, Met-Trans, bod 32 ([36]);

c) podnik Lužanská Zemědělská a. s. sa ďalej odvolal na oprávnené očakávanie, keďže podľa jeho názoru bola pomoc primeraná a mala stimulačný účinok. Podľa podniku české orgány opakovane kontrolovali, či boli splnené podmienky na poskytnutie pomoci.

(108) Podnik Lužanská Zemědělská a. s. zopakoval, že ho nemožno trestať za to, že si české orgány nevyžiadali kontrafaktuálny scenár. Podnik tvrdí, že bol schopný predložiť svoju internú analýzu pred poskytnutím pomoci a že by šlo o *„veľmi formalistický prístup, pri ktorom by sa úplne ignorovala hospodárska realita a predovšetkým účel, na ktorý sa pomoc prakticky poskytla“*.

(109) Podnik vo svojom podaní uviedol finančnú analýzu a analýzu ziskovosti investičného projektu. Komisia konštatuje, že tieto dokumenty pochádzajú z 11. marca 2021, čiže po poskytnutí pomoci a po zrušení rozhodnutí o poskytnutí pomoci orgánom poskytujúcim pomoc a začatí postupu vymáhania. Tento dátum sa zhoduje s dátumom predloženia pripomienok k rozhodnutiu o začatí konania a dokumenty neobsahujú žiadny náznak toho, kedy boli v skutočnosti vypracované.

(110) Podnik Lužanská Zemědělská a. s. takisto tvrdil, že v súlade s článkom 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 bola takáto pomoc k dispozícii aj veľkým podnikom, a to vo forme pomoci *ad hoc*.

6. **POSTÚPENIE PRIPOMIENOK TRETÍCH STRÁN ČESKU**

(111) V súlade s článkom 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2015/1589 Komisia listom z 25. apríla 2022 predložila Česku pripomienky tretích strán a vyzvala ho, aby do jedného mesiaca od dátumu uvedeného listu predložilo svoje pripomienky.

(112) České orgány odpovedali listom z 23. mája 2022 a potom predložili ďalšie informácie listom z 24. augusta 2022.

(113) V prvom liste z 23. mája 2022 Česko potvrdilo, že tvrdenia predložené tretími stranami boli veľmi podobné tým, ktoré tretie strany predložili v rámci konaní pred vnútroštátnymi súdmi, ktoré všetky tretie strany začali proti rozhodnutiam českého ministerstva poľnohospodárstva o vymáhaní.

([35]) Veľký podnik.
([36]) Rozsudok z 23. marca 2000, Met-Trans, spojené veci C-310/98 a C-406/98, EU:C:2000:154, bod 32.

(114) Česko súhlasilo s tvrdením tretích strán, že pomoc bola použitá v súlade s jej cieľmi napriek tomu, že bola poskytnutá veľkým podnikom, ktoré neboli oprávnené v rámci schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, a v čase, keď nebola notifikovaná žiadna pomoc veľkým podnikom. České orgány takisto súhlasili s tým, že pomoc mala stimulačný účinok napriek tomu, že chýbal kontrafaktuálny scenár, pretože tieto investície by sa bez poskytnutej pomoci neuskutočnili, a to najmä z dôvodu ich vysokých nákladov. České orgány takisto zopakovali, že napriek chýbajúcemu posúdeniu kontrafaktuálneho scenára bola vnútorná miera návratnosti projektov primeraná a že pomoc neviedla k zvýšeniu vnútornej miery návratnosti nad obvyklú úroveň.

(115) Pokiaľ ide o neprítomnosť výslovného obmedzenia v súvislosti s veľkosťou oprávnených príjemcov vo vnútroštátnom právnom základe, o ktorej sa informovalo, Česko zopakovalo, že zámerom a zmyslom právneho základu bolo poskytovanie pomoci výlučne MSP. Na tento účel sa vo vnútroštátnom právnom základe v rokoch 2016 a 2017 stanovovalo, že pomoc sa poskytuje na základe článku 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, t. j. z toho vyplýva, že je k dispozícii len pre MSP. České orgány poukázali na to, že žiadny z príjemcov, ktorých sa týka vymáhanie pomoci, nenamietal proti tomu, že boli veľkými podnikmi, české orgány preto začali postupy vymáhania.

(116) Pokiaľ ide o aktuálny stav siedmich konaní pred vnútroštátnymi súdmi, české orgány informovali, že v čase zaslania daného listu už Mestský súd v Prahe v piatich prípadoch vyniesol rozsudok a žaloby zamietol. Dvaja žalobcovia (podniky SADY CZ s. r. o. a Lužanská Zemědělská a. s.) svoje žaloby stiahli. V jednom zostávajúcom prípade (RBQ SADY s. r. o.) sa čaká na rozhodnutie súdu.

(117) České orgány vysvetlili, že vo všetkých vynesených rozsudkoch Mestský súd v Prahe konštatoval, že ministerstvo poľnohospodárstva rozhodnutia o vymáhaní vydalo oprávnene. Zároveň sa súd odvolal na § 15 ods. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Zb. o rozpočtových pravidlách v znení uplatňovanom v čase, keď sa začali postupy vymáhania. V tomto ustanovení sa stanovuje, že pokiaľ dôvodom vymáhania je skutočnosť, že pomoc bola poskytnutá v rozpore s právom EÚ alebo s vnútroštátnym právom, nie je možné nariadiť vrátenie dotácie, ktorá už bola vyplatená na účet príjemcu. Mestský súd v Prahe teda konštatoval, že hoci ministerstvo poľnohospodárstva malo povinnosť začať postup vymáhania pomoci, § 15 ods. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Zb. v znení uplatňovanom v čase, keď sa začali postupy vymáhania, zabraňuje ministerstvu presadzovať skutočné vrátenie tejto pomoci.

(118) V liste z 24. augusta 2022 české orgány vysvetlili, že § 15 ods. 3 zákona č. 218/2000 Zb. bol s účinnosťou od 1. januára 2022 zmenený a písmeno c) bolo vypustené.

(119) České orgány však trvali na tom, že podľa konštatovania Mestského súdu v Prahe, bez ohľadu na zmenu zákona, zásada právnej istoty bráni vo vymáhaní poskytnutej pomoci, keďže zmenu zákona č. 218/2000 Zb. nemožno uplatňovať so spätnou účinnosťou.

7. **PRÁVNE POSÚDENIE POMOCI**

7.1. **Existencia pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ**

(120) Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, „[a]k nie je zmluvami ustanovené inak, pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

(121) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania ([37]) dospela k predbežnému záveru, že boli splnené podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a preto notifikované schémy pomoci SA.50787 a SA.50837 predstavovali štátnu pomoc v zmysle uvedeného článku.

(122) Tento predbežný záver nebol spochybnený žiadnymi pripomienkami, ktoré predložilo Česko a tretie strany. Okrem toho Česko samo notifikovalo tieto schémy ako opatrenia štátnej pomoci.

([37]) Pozri odôvodnenia 58 až 62 rozhodnutia o začatí konania.

(123) Na vyhodnotenie opatrenia ako pomoci v zmysle uvedeného článku sa preto vyžaduje, aby boli splnené tieto kumulatívne podmienky: i) opatrenie musí byť pripísateľné štátu a financované zo štátnych prostriedkov; ii) jeho príjemcovi sa ním musí poskytovať určitá výhoda; iii) táto výhoda musí byť selektívna a iv) predmetné opatrenie musí narúšať hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením a musí ovplyvňovať obchod medzi členskými štátmi.

(124) Keďže sa notifikované opatrenia pomoci riadia aktom, na základe ktorého možno bez toho, aby boli potrebné ďalšie vykonávacie opatrenia (odôvodnenie 16), poskytnúť individuálnu pomoc podnikom vymedzeným v danom akte všeobecným a abstraktným spôsobom (oddiely 2.2.3, 2.2.4, 2.3 a 2.4), Komisia sa domnieva, že ide o schémy pomoci v zmysle bodu 35 ods. 4 usmernení z roku 2014. Schémy pomoci sa môžu považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom iba vtedy, ak sa na ne môže uplatniť jedna z výnimiek stanovených v ZFEÚ (pozri aj oddiel 7.2).

(125) Schémy sú pripísateľné štátu, keďže sú založené na právnych aktoch uvedených v odôvodnení 16 a vykonáva ich štátny orgán (odôvodnenie 19). Vyplácajú sa zo štátneho rozpočtu, teda zo štátnych prostriedkov (odôvodnenie 19).

(126) Schémy svojim príjemcom poskytujú výhodu vo forme priamych grantov (odôvodnenie 19). Schémy tak týmto príjemcom zmierňujú náklady, ktoré by museli znášať za obvyklých trhových podmienok.

(127) Schémy sú selektívne, keďže pomoc sa poskytuje len určitým podnikom, konkrétne podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe.

(128) Podľa judikatúry Súdneho dvora pomoc podniku pravdepodobne ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, ak podnik pôsobí na trhu, ktorý je otvorený obchodu v rámci EÚ ([38]). Príjemcovia pomoci pôsobia v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby, v ktorom prebieha obchod v rámci EÚ ([39]). Toto odvetvie teda podlieha hospodárskej súťaži na úrovni EÚ, a preto je citlivé na akékoľvek opatrenie podporujúce výrobu v jednom alebo vo viacerých členských štátoch. Schéma pomoci by preto mohla narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

(129) Komisia preto potvrdzuje svoje predbežné závery uvedené v odôvodneniach 58 až 62 rozhodnutia o začatí konania a opakuje, že pomoc poskytnutá v rámci týchto dvoch schém predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2. **Existencia schém**

(130) Podľa článku 1 písm. d) nariadenia (EÚ) 2015/1589 sa „schéma pomoci“ vymedzuje ako akýkoľvek akt, na základe ktorého možno bez ďalších vykonávacích opatrení poskytnúť individuálnu pomoc podnikom vymedzeným v akte všeobecným a abstraktným spôsobom.

(131) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania ([40]) takisto dospela k predbežnému záveru, že obidve opatrenia pomoci SA.50787 a SA.50837 predstavujú schémy pomoci v zmysle uvedeného vymedzenia a bodu 35 ods. 4 usmernení z roku 2014, keďže v ich právnom základe sa nevyžadujú ďalšie vykonávacie opatrenia na poskytnutie pomoci a všeobecným a abstraktným spôsobom sa určujú jej príjemcovia. Rovnaký právny základ a záver o existencii schém sa týka schém pomoci SA.46621 (2016/XA) a SA.46972 (2016/XA), na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, ktoré sa uplatňovali v rokoch 2016 a 2017, keď bola pomoc neoprávnene poskytnutá veľkým podnikom.

(132) Pokiaľ ide o označenie opatrení pomoci za schémy pomoci, dve tretie strany, podniky SADY CZ s. r. o. (odôvodnenie 102) a Lužanská Zemědělská a. s. (odôvodnenie 110), tvrdili, že pomoc, ktorá im bola poskytnutá, predstavovala v skutočnosti pomoc *ad hoc* podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014.

(133) Pokiaľ ide o toto tvrdenie, Komisia pripomína predovšetkým vymedzenie pojmu pomoc *ad hoc*. Podľa článku 2 ods. 13 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 „*pomoc ad hoc*“ je pomoc, ktorá sa neposkytuje na základe schémy pomoci.

([38]) Pozri najmä rozsudok z 13. júla 1988, Francúzska republika/Komisia Európskych spoločenstiev, C-102/87, EU:C:1988:391.
([39]) V roku 2022 dosiahol celkový objem agropotravinárskeho obchodu EÚ v priebehu roka 401,5 miliardy EUR (zdroj: Eurostat).
([40]) Pozri odôvodnenie 63 rozhodnutia o začatí konania.

(134) V tejto veci však Komisia poznamenáva, že pomoc, ktorú dostali podniky SADY CZ s. r. o. a Lužanská Zemědělská a. s., bola poskytnutá na základe vnútroštátnych pravidiel dotačného programu (právny základ sa uvádza v odôvodnení 16) bez toho, aby boli potrebné ďalšie vykonávacie opatrenia. Pomoc veľkým podnikom bola totiž poskytnutá chybne v rámci schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, ktoré sú v skutočnosti k dispozícii len mikropodnikom, malým a stredným podnikom. Komisii nebola notifikovaná žiadna individuálna pomoc *ad hoc* pre veľké podniky pred poskytnutím pomoci týmto príjemcom. Jediná notifikácia, ktorá sa týkala veľkých podnikov, bola notifikácia schém SA.50787 a SA.50837 Českom po tom, ako sa uskutočnilo poskytnutie pomoci veľkým podnikom. Pomoc veľkým podnikom v rokoch 2016 a 2017 takisto vychádzala z rovnakého vnútroštátneho právneho základu, ktorý sa vzťahoval na schémy, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, a ktorý bol neskôr uvedený aj v notifikácii schém SA.50787 a SA.50837. Inak povedané, pomoc v rámci uvedených notifikovaných schém sa realizovala v minulosti, pričom Komisii nebola notifikovaná žiadna pomoc *ad hoc* ani schéma pred ich vykonaním, ani sa na ne nevzťahovalo nariadenie (EÚ) č. 702/2014 o skupinovej výnimke, a to z dôvodov uvedených ďalej (odôvodnenia 138 až 164).

(135) Vo vnútroštátnom právnom základe sa stanovujú základné prvky pomoci (oprávnené náklady a intenzity pomoci) a abstraktným a všeobecným spôsobom sa vymedzujú jej príjemcovia. Na tomto základe české orgány poskytli príjemcom pomoc bez toho, aby mali priestor na voľnú úvahu, ktorá by im umožňovala ovplyvňovať základné prvky pomoci a podmienky, za ktorých bola pomoc poskytnutá. Vzhľadom na vysvetlenie, ktoré poskytli české orgány (odôvodnenie 68), sa Komisia domnieva, že poskytnutie pomoci veľkým podnikom na základe schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, bolo výsledkom administratívnej chyby, a nie výkonu diskrečnej právomoci.

(136) Komisia preto dospela k záveru, že pomoc, ktorá bola neoprávnene poskytnutá veľkým podnikom pred notifikáciou schém pomoci SA.50787 a SA.50837, ale v súlade s ich právnym základom a za rovnakých podmienok ako pomoc poskytnutá MSP podľa uvedeného právneho základu, bola poskytnutá v rámci dvoch schém pomoci v zmysle článku 1 písm. d) nariadenia (EÚ) 2015/1589. Komisia preto nesúhlasí s tvrdením podnikov SADY CZ s. r. o. a Lužanská Zemědělská a. s., že pomoc, ktorá im bola poskytnutá, by mohla predstavovať pomoc *ad hoc* podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 (pozri aj odôvodnenia 142 až 164).

(137) V každom prípade Komisia nemôže za zlučiteľnú uznať pomoc *ad hoc*, ktorá nespĺňa všetky podmienky zlučiteľnosti nariadenia (EÚ) č. 702/2014 (pozri odôvodnenia 149 až 161).

7.3. **Klasifikácia schém ako neoprávnených**

(138) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania usúdila, že pomoc bola veľkým podnikom poskytnutá bez predchádzajúcej notifikácie Komisii podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ. ([41]) Zároveň pomoc poskytnutú veľkým podnikom nebolo možné považovať za zlučiteľnú v rámci schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, keďže článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa vzťahuje len na MSP. Z tohto dôvodu predbežným stanoviskom Komisie bolo, že takáto pomoc veľkým podnikom predstavuje novú pomoc, ktorá bola neoprávnená v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia (EÚ) 2015/1589.

(139) Česko aj tretie strany vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania potvrdili, že pomoc bola niektorým veľkým podnikom poskytnutá pred dátumom notifikácie schém pomoci SA.50787 a SA.50837 Komisii.

(140) Komisia pripomína, že dve tretie strany, podniky SADY CZ s. r. o. (odôvodnenie 102) a Lužanská Zemědělská a. s. (odôvodnenie 110), vyhlásili, že pomoc, ktorá im bola poskytnutá, predstavovala v skutočnosti pomoc *ad hoc* podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014. Podľa ich názoru by sa preto takáto pomoc nepovažovala za neoprávnenú pomoc, keďže schémy, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, boli zverejnené v súlade s nariadením (EÚ) č. 702/2014.

([41]) Pozri odôvodnenia 64 – 65 rozhodnutia o začatí konania.

(141) V záujme analýzy tohto tvrdenia sa Komisia odvoláva na článok 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, ktorým sa stanovujú podmienky oslobodenia pomoci od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ. V tomto článku sa uvádza, že schémy pomoci, individuálna pomoc poskytnutá podľa schém pomoci a pomoc *ad hoc* sú zlučiteľné s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 2 alebo ods. 3 zmluvy a sú oslobodené od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy, ak takáto pomoc spĺňa všetky podmienky stanovené v kapitole I uvedeného nariadenia, ako aj osobitné podmienky týkajúce sa príslušnej kategórie pomoci stanovené v kapitole III uvedeného nariadenia.

(142) Komisia preto posudzuje, či by sa pomoc poskytnutá podnikom SADY CZ s. r. o. a Lužanská Zemědělská a. s., a analogicky aj ďalším veľkým podnikom, mohla považovať za pomoc *ad hoc* na základe článkov 1 a 6 nariadenia (EÚ) č. 702/2014.

7.3.1. *Okruh príjemcov podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014*

(143) Článkom 1 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa stanovuje rozsah pôsobnosti uvedeného nariadenia.

(144) Podľa článku 1 ods. 1 písm. a) bodu i) nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa uvedené nariadenie uplatňuje na pomoc pre mikropodniky, malé a stredné podniky (MSP) pôsobiace v odvetví poľnohospodárstva, a to konkrétne v poľnohospodárskej prvovýrobe, spracovaní a odbyte poľnohospodárskych výrobkov, s výnimkou článkov 14, 15, 16, 18 a 23 a článkov 25 až 28, ktoré sa uplatňujú iba na MSP pôsobiace v poľnohospodárskej prvovýrobe.

(145) Komisia pripomína, že článkom 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa stanovujú podmienky pomoci na investície viazanej na poľnohospodársku prvovýrobu, a tak tento článok predstavuje právny základ pre obidve schémy, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, SA.46621 (2016/XA) a SA.46972 (2016/XA). Ako sa už konštatovalo (odôvodnenie 134), české orgány chybne poskytli pomoc veľkým podnikom v rámci schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, ktoré sú v skutočnosti k dispozícii len mikropodnikom, malým a stredným podnikom. Pomoc veľkým podnikom v rokoch 2016 a 2017 takisto vychádzala z rovnakého vnútroštátneho právneho základu, ktorý sa vzťahoval na schémy, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, a ktorý bol neskôr uvedený aj v notifikácii schém SA.50787 a SA.50837. Inak povedané, pomoc v rámci uvedených notifikovaných schém sa realizovala v minulosti, pričom Komisii nebola notifikovaná žiadna pomoc *ad hoc* ani schéma pred ich vykonaním, ani sa na ne nevzťahovalo nariadenie (EÚ) č. 702/2014 o skupinovej výnimke, a to z dôvodov uvedených ďalej.

(146) Podľa článku 1 odseku 1 písm. b) až e) nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 sa všetkým podnikom mohli poskytovať tieto kategórie pomoci bez toho, aby sa uplatnilo obmedzenie týkajúce sa veľkosti:

„b) pomoc na investície na zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa v poľnohospodárskych podnikoch;

c) pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami v odvetví poľnohospodárstva;

d) pomoc na výskum a vývoj v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva;

e) pomoc v prospech odvetvia lesného hospodárstva.“

(147) Pokiaľ ide o ďalšie kategórie pomoci uvedené v nariadení (EÚ) č. 702/2014, v článku 1 ods. 1 písm. a) bode i) nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa neuvádzajú žiadne výnimky z obmedzenia poskytovania pomoci len na MSP podľa článkov 14, 15, 16, 18, 23 a článkoch 25 až 28.

(148) Z toho vyplýva, že veľké podniky mali k dispozícii len kategórie pomoci uvedené v článku 1 písm. b) až e) nariadenia (EÚ) č. 702/2014, a to buď na základe schémy, na ktorú sa vzťahuje skupinová výnimka, alebo ako pomoc *ad hoc*. Všetky ďalšie typy pomoci, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia vrátane článku 14, boli obmedzené na MSP. To samo osebe stačí na zamietnutie tvrdenia o zaradení pomoci pre veľké podniky do kategórie pomoci *ad hoc* podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014.

(149) Komisia ďalej pripomína, že podľa článku 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 schémy pomoci, individuálna pomoc poskytnutá podľa schém pomoci a pomoc *ad hoc* sú zlučiteľné s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 2 alebo ods. 3 zmluvy a sú oslobodené od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy, ak takáto pomoc spĺňa všetky platné podmienky stanovené v uvedenom nariadení.

(150) Podľa článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa uvedené nariadenie uplatňuje iba na pomoc, ktorá má stimulačný účinok.

(151) Podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa pomoc považuje za pomoc so stimulačným účinkom, ak pred začatím práce na projekte alebo činnosti príjemca predložil príslušnému členskému štátu písomnú žiadosť o pomoc.

(152) V rozhodnutí o začatí konania Komisia nespochybnila, že žiadosti o poskytnutie pomoci boli predložené správne, a vyšetrovaním sa potvrdilo, že táto podmienka bola splnená a že žiadna pomoc nebola poskytnutá bez podania žiadosti o poskytnutie pomoci pred jej poskytnutím.

(153) Podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa pomoc *ad hoc* poskytnutá veľkým podnikom považuje za pomoc, ktorá má stimulačný účinok, ak okrem zabezpečenia splnenia podmienky stanovenej v odseku 2 [uvedeného článku] členský štát pred poskytnutím príslušnej pomoci *ad hoc overil*, že v dokumentácii pripravenej príjemcom sa stanovuje, že pomoc bude viesť k jednému alebo viacerým situáciám uvedeným v tomto článku 6 ods. 3 písm. a) až d).

(154) Podľa odôvodnenia 24 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 v prípade, že sa príjemcovi, ktorým je veľký podnik, poskytuje akákoľvek pomoc *ad hoc*, na ktorú sa vzťahuje uvedené nariadenie, musel členský štát okrem podmienok týkajúcich sa stimulačného účinku, ktoré sa uplatňujú na MSP, zabezpečiť aj to, aby príjemca v internom dokumente analyzoval životaschopnosť podporovaného projektu alebo činnosti, a to s pomocou aj bez pomoci. Členský štát musel overiť, či sa v tomto internom dokumente potvrdzuje podstatný nárast rozsahu projektu alebo činnosti, podstatné zvýšenie celkovej sumy vynaloženej príjemcom na podporovaný projekt alebo činnosť alebo podstatné urýchlenie dokončenia daného projektu alebo činnosti. Takisto malo byť možné konštatovať stimulačný účinok na základe skutočnosti, že investičný projekt alebo činnosť by sa v príslušnej vidieckej oblasti bez poskytnutia pomoci nerealizovali.

(155) Podľa názoru Komisie dokument uvedený v odôvodnení 24 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 a vyžadovaný podľa článku 6 ods. 3 uvedeného nariadenia vo svojej podstate v skutočnosti predstavoval kontrafaktuálny scenár. Navyše členský štát mal rovnako ako v prípade kontrafaktuálneho scenára povinnosť pred poskytnutím pomoci *ad hoc* overiť, že v dokumentácii vypracovanej príjemcom sa stanovilo, že pomoc povedie k jednej alebo viacerým situáciám uvedeným v článku 6 ods. 3 písm. a) až d).

(156) Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti, že príjemcovia, ktorí boli v čase poskytnutia pomoci veľkými podnikmi, predložili kontrafaktuálny scenár. ([42])

(157) V priebehu vyšetrovania české orgány neposkytli informácie, z ktorých by vyplývalo, že pred poskytnutím pomoci overili, či sa v tejto dokumentácii pripravenej príjemcom stanovuje, že pomoc spĺňa podmienky stanovené v článku 6 ods. 3 písm. a) až d) nariadenia (EÚ) č. 702/2014. Namiesto toho predchádzajúcim vysvetlením českých orgánov, že pomoc bola poskytnutá určitým veľkým podnikom, pretože boli nesprávne považované za MSP, sa podľa Komisie potvrdzuje, že podmienky týkajúce sa pomoci pre veľké podniky sa v tomto prípade neuplatnili.

([42]) Pozri odôvodnenie 115 rozhodnutia o začatí konania.

(158) Podniky SADY CZ s. r. o. a Lužanská Zemědělská a. s., dvaja príjemcovia, ktorí použili argument, že šlo o pomoc *ad hoc* v súlade s článkom 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, neuviedli, či predložili interné dokumenty požadované podľa článku 6 ods. 3 uvedeného nariadenia na *ex ante* posúdenie vnútroštátnymi orgánmi. Obidva podniky však predložili Komisii kópie svojich žiadostí o poskytnutie pomoci, na základe ktorých bolo možné dospieť k záveru, že táto dokumentácia nebola v týchto žiadostiach o poskytnutie pomoci zahrnutá. To isté platí aj v prípade všetkých ďalších veľkých podnikov, ktoré predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania. České orgány vo svojich pripomienkach neuviedli, či dostali interné dokumenty požadované podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 na *ex ante* posúdenie. Vyjadrili len názor, že pomoc poskytnutá veľkým podnikom spĺňala kritérium stimulačného účinku a že bola primeraná (odôvodnenia 71 až 74). Komisia preto dospela k záveru, že orgány členského štátu *ex ante* neoverili súlad s článkom 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014.

(159) Podľa článku 6 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 sa odchylne od odsekov 2 a 3 uvedeného článku opatrenia vo forme daňového zvýhodnenia považovali za pomoc so stimulačným účinkom za predpokladu, že boli splnené podmienky stanovené v uvedenom odseku. Pomoc, ktorá bola predmetom vyšetrovania, bola poskytnutá ako priamy grant, a nie ako daňové zvýhodnenie. Táto výnimka sa teda neuplatnila.

(160) Neuplatnila sa ani výnimka z kritéria stimulačného účinku stanovená v článku 6 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, v ktorom sa uvádza zoznam kategórií pomoci, v prípade ktorých sa nevyžaduje, aby mali alebo aby sa predpokladalo, že majú stimulačný účinok. Táto výnimka sa nevzťahovala na pomoc na investície.

(161) Komisia z tohto dôvodu dospela k záveru, že podmienky uvedené v článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014 neboli splnené, a preto sa nariadenie (EÚ) č. 702/2014 v súlade s článkom 3 uvedeného nariadenia nemôže uplatňovať na danú pomoc.

(162) Komisia preto nesúhlasí s tvrdením podnikov SADY CZ s. r. o. a Lužanská Zemědělská a. s., že pomoc, ktorá im (alebo ďalším veľkým podnikom) bola poskytnutá, predstavovala pomoc *ad hoc* podľa článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 702/2014.

7.3.2. *Záver*

(163) Vzhľadom na to, že táto pomoc nespĺňala všetky podmienky uvedené v kapitole I nariadenia (EÚ) č. 702/2014, v súlade s článkom 3 uvedeného nariadenia ([43]) nemohla byť oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

(164) Komisia dospela k záveru, že české orgány si nesplnili povinnosť stanovenú v článku 108 ods. 3 ZFEÚ, keďže poskytli investičnú pomoc určitým príjemcom pred jej notifikáciou Komisii a pred jej schválením Komisiou. Komisia preto trvá na tom, že takáto pomoc sa musí považovať za neoprávnenú pomoc v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia (EÚ) 2015/1589.

7.4. **Zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom**

(165) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

(166) Vo svojom rozhodnutí o začatí konania Komisia podrobne preskúmala zlučiteľnosť dvoch schém SA.50787 a SA.50837 (vrátane pomoci, ktorá už veľkým podnikom bola poskytnutá) ([44]) s pravidlami Únie v oblasti štátnej pomoci, ktoré sa v danom čase uplatňovali. V tejto veci išlo o ustanovenia časti I (Spoločné zásady posudzovania) a časti II oddielu 1.1.1.1 („Pomoc na investície do hmotného majetku a nehmotného majetku poľnohospodárskych podnikov v súvislosti s poľnohospodárskou prvovýrobou“) usmernení z roku 2014, ktoré sa uplatňovali v čase, keď bola pomoc poskytnutá ([45]) veľkým podnikom.

([43]) Pozri aj tiež rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 59).
([44]) Pozri odôvodnenia 70 až 89 rozhodnutia o začatí konania.
([45]) Pozri odôvodnenie 69 rozhodnutia o začatí konania.

(167) Pokiaľ ide o zlučiteľnosť schém s osobitnými podmienkami pre investičnú pomoc stanovenými v oddiele 1.1.1.1 usmernení z roku 2014, Komisia dospela k predbežnému záveru, že obidve schémy (vrátane pomoci, ktorá už bola poskytnutá veľkým podnikom) spĺňali uvedené podmienky.

(168) Pokiaľ ide o posúdenie zlučiteľnosti schém so spoločnými zásadami posudzovania podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ uvedenými v časti I usmernení z roku 2014, Komisia dospela k odlišným predbežným záverom v súvislosti s pomocou poskytnutou pred jej notifikáciou a s pomocou, ktorá sa mala poskytnúť až po jej schválení a po oznámení rozhodnutia Komisie Česku.

(169) Hoci Komisia vo svojom predbežnom stanovisku potvrdila, že pomoc, ktorá sa mala poskytnúť po jej schválení a oznámení rozhodnutia Komisie Česku, bola v súlade so spoločnými zásadami posudzovania ([46]), Komisia nedospela k rovnakému záveru v súvislosti s pomocou, ktorá bola veľkým podnikom poskytnutá ešte pred svojou notifikáciou. Komisia konkrétne vyjadrila pochybnosti o tom, či takáto pomoc bola primeraná a či mala stimulačný účinok ([47]).

(170) Komisia pripomína, že vznikli pochybnosti, či veľké podniky, ktoré chybne dostali pomoc v rámci schém, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka, a ktoré v podstate realizovali schémy SA.50787 a SA.50837 pred ich notifikáciou, predložili kontrafaktuálny scenár a či táto poskytnutá pomoc bola v súlade s prístupom s uplatnením čistých dodatočných nákladov uvedeným v bodoch 95 až 97 usmernení z roku 2014. Komisia argumentovala, že pri pravdepodobnej neprítomnosti kontrafaktuálneho scenára české orgány nemohli v skutočnosti zistiť, že výška pomoci bola primeraná a že zodpovedala čistým dodatočným nákladom na realizáciu investície v dotknutej oblasti, tým, že by ju porovnali so scenárom bez pomoci.

(171) Komisia pripomína, že všetci príjemcovia, ktorí predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, aspoň v jednej zo svojich žiadostí o poskytnutie pomoci v rokoch 2016 a 2017 uviedli, že v čase poskytnutia pomoci mali postavenie veľkého podniku, a nie postavenie MSP. V každom prípade ich postavenie veľkého podniku bolo zjavné z predloženej dokumentácie priloženej k žiadostiam o poskytnutie pomoci.

(172) Všetci príjemcovia, ktorí predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, takisto potvrdili, že české orgány ich nepožiadali o kontrafaktuálny scenár napriek tomu, že príjemcovia v žiadosti o poskytnutie pomoci alebo sprievodnej dokumentácii uviedli, že sú veľkými podnikmi.

(173) Všetci príjemcovia, ktorí predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania (odôvodnenia 76 až 110) tvrdili, že pomoc mala stimulačný účinok, a to aj napriek neexistencii kontrafaktuálneho scenára a bez jeho overenia českými orgánmi. Väčšina z nich takýto kontrafaktuálny scenár priložila k podaniu Komisii. Tento názor príjemcov, ktorí predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, podporili české orgány (odôvodnenie 71).

(174) Komisia posudzuje tvrdenia o prítomnosti stimulačného účinku vzhľadom na relevantné body oddielu 3.4 časti I usmernení z roku 2014.

(175) Podľa bodu 70 usmernení z roku 2014 pomoc nemala na príjemcu stimulačný účinok v prípadoch, v ktorých sa práce na príslušnom projekte alebo činnosti začali vykonávať skôr, ako príjemca podal žiadosť o poskytnutie pomoci vnútroštátnym orgánom.

(176) Veľké podniky museli podľa bodu 72 usmernení z roku 2014 okrem informácií stanovených v bode 71 uvedených usmernení v žiadosti o poskytnutie pomoci opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutia pomoci a ktorá sa označuje ako kontrafaktuálny scenár alebo alternatívny projekt či činnosť, a predložiť dokumentáciu na doloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného v žiadosti.

(177) Navyše podľa bodu 73 usmernení z roku 2014 pri doručení žiadosti o poskytnutie pomoci musel orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a potvrdiť, že pomoc má požadovaný stimulačný účinok.

([46]) Pozri odôvodnenie 102 rozhodnutia o začatí konania.
([47]) Pozri odôvodnenia 116 a 122 rozhodnutia o začatí konania.

(178) Kópie žiadostí o poskytnutie pomoci a sprievodná dokumentácia, ktoré boli predložené Komisii, potvrdzujú, že prijímateľské veľké podniky, ktoré predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, predložili žiadosti o poskytnutie pomoci skôr, ako im bola poskytnutá pomoc.

(179) Vyšetrovaním sa však nad všetku pochybnosť potvrdilo, že žiadna zo žiadostí veľkých podnikov o poskytnutie pomoci neobsahovala kontrafaktuálny scenár. Z toho vyplýva, že české orgány pred poskytnutím pomoci veľkým podnikom neskontrolovali a nepotvrdili, že by pomoc pre veľké podniky mala stimulačný účinok.

(180) Z bodov 72 a 73 usmernení z roku 2014 vyplýva, že splnené museli byť obidve podmienky, aby mohla byť poskytnutá pomoc, t. j. žiadateľ o pomoc musel v žiadosti o poskytnutie pomoci opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutia pomoci, a tento opis situácie musel overiť orgán poskytujúci pomoc pred poskytnutím pomoci. V prípade nesplnenia týchto dvoch podmienok je prítomnosť stimulačného účinku naďalej hypotetická a nepreukázaná.

(181) Komisia zdôrazňuje, že nemožno len predpokladať, že pomoc má stimulačný účinok, ale pred poskytnutím pomoci ho musí preukázať žiadateľ o pomoc a potvrdiť orgán poskytujúci pomoc. Ďalej sa podľa bodu 72 usmernení z roku 2014 vyžaduje, aby bol v žiadosti o poskytnutie pomoci opísaný kontrafaktuálny scenár. V uvedenom bode ani v žiadnom inom bode usmernení z roku 2014 sa nestanovujú žiadne iné alternatívne možnosti preukázania kontrafaktuálneho scenára. Komisia preto nemôže prijať ani posúdiť *ex post* kontrafaktuálne scenáre, ktoré prijímateľské veľké podniky predložili s pripomienkami k rozhodnutiu o začatí konania.

(182) Potvrdilo sa teda predbežné stanovisko, že pomoc nemala stimulačný účinok.

(183) Pokiaľ ide o kritérium primeranosti pomoci, Komisia pripomína pravidlá, ktoré sa uplatňovali na dotknutú pomoc v čase jej poskytnutia veľkým podnikom.

(184) Podľa bodu 95 usmernení z roku 2014 v prípade investičnej pomoci poskytovanej veľkým podnikom podľa notifikovaných schém pomoci museli členské štáty zabezpečiť, aby bola výška pomoci obmedzená na minimum na základe „prístupu s uplatnením čistých dodatočných nákladov“.

(185) Podľa bodu 97 usmernení z roku 2014 členský štát musel zabezpečiť, aby výška pomoci zodpovedala čistým dodatočným nákladom na realizáciu investície v predmetnej oblasti v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade absencie pomoci. Na tento účel sa musela použiť metóda vysvetlená v bode 96 uvedených usmernení na stanovenie stropu spolu s maximálnymi intenzitami pomoci. Okrem toho výška pomoci nesmela presiahnuť minimum potrebné na zabezpečenie dostatočnej ziskovosti projektu, napríklad nesmela viesť k zvýšeniu jeho vnútornej miery návratnosti nad rámec bežných mier návratnosti, ktoré dotknutý podnik uplatňoval v iných podobných investičných projektoch, alebo ak tieto miery neboli k dispozícii, k zvýšeniu jeho vnútornej miery návratnosti nad rámec kapitálových nákladov podniku ako celku alebo nad rámec mier návratnosti bežne zaznamenávaných v danom odvetví.

(186) Podobne aj v prípade uvedených pravidiel týkajúcich sa primeranosti pomoci sa vyžaduje, aby sa toto kritérium skontrolovalo a potvrdilo pred poskytnutím pomoci veľkým podnikom.

(187) Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti, že pomoc poskytnutá veľkým podnikom pred jej schválením Komisiou bola v súlade s prístupom s uplatnením čistých dodatočných nákladov podľa bodov 95 až 97 usmernení z roku 2014 ([48]). V tejto súvislosti Komisia poukázala na to, že pri pravdepodobnej neexistencii kontrafaktuálneho scenára (v danej fáze) české orgány nedokázali zabezpečiť, aby výška pomoci zodpovedala čistým dodatočným nákladom na realizáciu investície v dotknutej oblasti, a to jej porovnaním so scenárom bez pomoci.

(188) Vyšetrovaním sa potvrdilo, že veľké podniky spolu so žiadosťou o poskytnutie pomoci nepredložili kontrafaktuálny scenár. České orgány preto nemali k dispozícii informácie, na základe ktorých by mohli skontrolovať a potvrdiť, že je pomoc v súlade s prístupom s uplatnením čistých dodatočných nákladov podľa bodov 95 až 97 usmernení z roku 2014. Komisia poukazuje na to, že ani v citovaných bodoch 95 až 97 usmernení z roku 2014, ani v inom bode uvedených usmernení sa nestanovujú žiadne iné alternatívne možnosti preukázania prístupu s uplatnením čistých dodatočných nákladov. Potvrdila sa preto predbežná pochybnosť, že sa nezistila primeranosť pomoci poskytnutej veľkým podnikom.

([48]) Pozri odôvodnenie 133 rozhodnutia o začatí konania.

(189) Komisia sa preto domnieva, že pomoc poskytnutú veľkým podnikom pred dňom notifikácie schém pomoci SA.50787 a SA.50837 nemožno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe výnimky stanovenej v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, keďže táto pomoc nespĺňa podmienky týkajúce sa prítomnosti stimulačného účinku a primeranosti pomoci, ako sa stanovujú v príslušných ustanoveniach usmernení z roku 2014.

(190) Jeden z príjemcov pomoci (t. j. podnik Lužanská Zemědělská a. s.) vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania tvrdí, že napriek skutočnosti, že vo formulári žiadosti o poskytnutie pomoci z roku 2017 uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik a že jeho postavenie veľkého podniku malo byť orgánom zrejmé zo sprievodných dokumentov, z formálneho hľadiska v čase poskytnutia pomoci v rokoch 2016 a 2017 nebol veľkým podnikom, a preto je poskytnutá pomoc v súlade s nariadením (EÚ) č. 702/2014 (odôvodnenie 107). Podnik tvrdí, že sa v júli 2016 stal súčasťou podniku Agrofert (veľký podnik), preto v súlade so znením článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 mal naďalej postavenie MSP počas nasledujúcich dvoch rokov, teda keď v septembri 2016 a následne v septembri 2017 požiadal o poskytnutie pomoci.

(191) Komisia od začiatku tvrdí, že podnik Lužanská Zemědělská a. s. odporuje svojim vlastným žiadostiam o poskytnutie pomoci z rokov 2016 a 2017, v ktorých buď výslovne uviedol svoju veľkosť ako veľký podnik, alebo jeho postavenie veľkého podniku malo byť orgánom zrejmé zo sprievodných dokumentov. Už na tomto základe nie je *ex post* zmena postavenia podniku vierohodná ani prijateľná. Ako tvrdí Česko, pomoc bola veľkým podnikom poskytnutá omylom (odôvodnenie 68) a vo svojom *ex post* preskúmaní nepovažovalo podnik Lužanská Zemědělská a. s. za MSP ([49]).

V každom prípade Komisia dodáva, že taký výklad článku 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014, aký navrhuje podnik Lužanská Zemědělská a. s., nie je v súlade s výkladom vymedzenia pojmu MSP súdmi Únie, ktorý vychádza zo zásady potrebného účinku. Komisia vysvetlila svoj výklad článku 4 ods. 2 a vymedzenia pojmu MSP v rozhodnutí o začatí konania ([50]) (ako pripomenula v odôvodneniach 54 až 60). Toto odôvodnenie platí a nenapadla ho ani Česká republika, ani žiadna z tretích strán.

(192) V rozhodnutí o začatí konania ([51]) Komisia dospela k záveru, že by bolo proti zásade potrebného účinku, keby sa podnikom, ktoré z dôvodu trvalej zmeny štruktúry, čiže v dôsledku zmeny vlastníctva po fúzii alebo akvizícii, prekročili prahové hodnoty týkajúce sa počtu zamestnancov alebo finančné prahové hodnoty, poskytol takýto mechanizmus. Tieto zmeny natrvalo vytláčajú príslušné stropy počtu zamestnancov alebo finančné stropy smerom nahor, a preto už tieto premenné nepodliehajú hospodárskej výkonnosti podniku. Komisia sa domnieva, že v takomto prípade z hospodárskej reality vyplýva, že daný podnik nie je skutočným MSP. To znamená, že hoci táto konkrétna situácia nie je výslovne uvedená v článku 4 ods. 2 vymedzenia MSP v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014, aj na základe judikatúry súdov Únie a zásady potrebného účinku by takýto podnik po trvalej zmene vlastníctva nemal mať výhody vyplývajúce z postavenia MSP.

(193) Namiesto toho, ak podnik v dôsledku trvalej zmeny štruktúry alebo vlastníctva po fúzii alebo akvizícii prekročil príslušné stropy pre MSP, príslušným momentom na posúdenie je čas transakcie (ktorou sa podnik trvalo stane súčasťou väčšej štruktúry), a nie dátum účtovnej uzávierky žiadateľského právneho subjektu.

(194) V súlade s týmto výkladom Komisia konštatuje, že podnik Lužanská Zemědělská a. s. (alebo akýkoľvek iný prijímateľský veľký podnik) sa nemôže odvolávať na článok 4 ods. 2 prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014 s cieľom odôvodniť svoju veľkosť ako MSP v čase predloženia žiadostí o poskytnutie pomoci v rokoch 2016 a 2017. Komisia sa namiesto domnieva, že podnik Lužanská Zemědělská a. s. sa stal veľkým podnikom vo chvíli, keď sa natrvalo stal súčasťou podniku Agrofert, a nie až potom, keď v dôsledku zmeny vlastníctva prekročil prahové hodnoty počtu zamestnancov alebo finančné prahové hodnoty stanovené v článku 2 uvedenej prílohy počas dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období. Na pomoc poskytnutú podniku Lužanská Zemědělská a. s. (alebo akémukoľvek inému prijímateľskému veľkému podniku) sa preto nevzťahuje skupinová výnimka podľa nariadenia (EÚ) č. 702/2014 (keďže článok 14 uvedeného nariadenia sa vzťahuje len na MSP a pomoc nebolo možné považovať za pomoc *ad hoc* pre veľké podniky) (odôvodnenia 144, 147 a 148) a pomoc je zároveň neoprávnená aj nezlučiteľná.

([49]) Pozri odôvodnenie 104 rozhodnutia o začatí konania.
([50]) Pozri odôvodnenia 108 až 113 rozhodnutia o začatí konania.
([51]) Pozri odôvodnenie 112 rozhodnutia o začatí konania.

8. **ZÁVER**

(195) Komisia dospela k záveru, že pomoc poskytnutá veľkým podnikom vo forme priamych grantov predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Komisia konštatuje, že Česko neoprávnene poskytlo schémy pomoci SA.50787 a SA.50837 tým, že v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ poskytlo pomoc veľkým podnikom pred ich notifikáciou.

(196) Z predchádzajúcej analýzy ďalej vyplýva, že túto pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

(197) To znamená, že štátna pomoc, ktorú Česko poskytlo veľkým podnikom v rámci schém SA.50787 a SA.50837 pred ich notifikáciou, je neoprávnená a nezlučiteľná s vnútorným trhom.

9. **VYMÁHANIE POMOCI**

(198) Podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ a ustálenej judikatúry súdov Únie je Komisia oprávnená rozhodnúť, aby príslušný členský štát upravil alebo zrušil pomoc, ak zistila, že pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom ([52]). Súdy Únie takisto dôsledne trvajú na tom, že povinnosť členského štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, je určená na obnovenie pôvodnej situácie ([53]).

(199) Súdy Únie v tejto súvislosti stanovili, že tento cieľ sa dosiahne, keď príjemca splatí sumy poskytnuté formou neoprávnenej pomoci, čím príde o výhodu, ktorú mal v porovnaní so svojimi konkurentmi na vnútornom trhu, a obnoví sa situácia spred vyplatenia pomoci ([54]).

(200) V súlade s judikatúrou sa v článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/1589 stanovuje, že „*ak sa prijmú záporné rozhodnutia v prípadoch neoprávnenej pomoci, Komisia rozhodne, že dotknutý členský štát prijme všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej len ‚rozhodnutie o vymáhaní'). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva Únie.*"

(201) Česko má preto povinnosť vymáhať neoprávnenú a nezlučiteľnú pomoc (odôvodnenia 195 a 196) od všetkých príjemcov, ktorí v čase poskytnutia tejto pomoci boli veľkými podnikmi, pokiaľ táto pomoc nespĺňala všetky podmienky nariadenia Komisie (EÚ) č. 1408/2013 ([55]) alebo pokiaľ sa neuplatňuje všeobecná zásada práva EÚ, ako sa tvrdilo v priebehu formálneho vyšetrovania. Vymáhanie sa vzťahuje na obdobie od dátumu, keď dostal príjemca pomoc k dispozícii, až do skutočného vrátenia pomoci. Suma, ktorá sa má vrátiť, je zaťažená úrokom až do jej skutočného vrátenia.

Údajné uplatnenie zásady právnej istoty v práve EÚ na danú vec

(202) České orgány už určili sedem prijímateľských veľkých podnikov a začali príslušné postupy s cieľom vymáhať neoprávnenú pomoc poskytnutú v rokoch 2016 – 2017 v rámci jednej alebo obidvoch schém pomoci, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka (odôvodnenie 69). České orgány však tvrdia, že postupy vymáhania nebolo možné dokončiť samotným vymožením pomoci od príjemcov, a to z dôvodov vysvetlených v odôvodneniach 117 až 119 tohto rozhodnutia. Na základe rozsudkov vnútroštátneho súdu a o vnútroštátneho práva platného v čase začatia postupov vymáhania, konkrétne § 15 ods. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Zb. o rozpočtových pravidlách, sa české orgány odvolávajú na zásadu právnej istoty.

([52]) Rozsudok z 12. júla 1973, Komisia/Nemecko, C-70/72, EU:C:1973:87, bod 13.
([53]) Rozsudok z 21. marca 1990, Belgicko/Komisia, C-142/87, EU:C:1990:125, bod 66.
([54]) Rozsudok zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, C-75/97, EU:C:1999:311, body 64 a 65.
([55]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 9).

(203) Komisia sa domnieva, že § 15 ods. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Zb. o rozpočtových pravidlách v znení uplatňovanom v čase, keď sa začali postupy vymáhania, bol v rozpore s platnými pravidlami EÚ v oblasti vymáhania neoprávnenej pomoci, ako sa uvádza vo viacerých rozsudkoch súdov Únie, ako sa vysvetľuje ďalej.

(204) Z judikatúry súdov Únie vyplýva, že v prípade, že bola pomoc na základe nariadenia o skupinovej výnimke poskytnutá napriek tomu, že neboli splnené podmienky na priznanie výnimky podľa daného nariadenia, uvedená pomoc bola poskytnutá v rozpore s notifikačnou povinnosťou, a musí sa tak považovať za neoprávnenú ([56]). Štátna pomoc, na ktorú sa nevzťahuje nariadenie o skupinovej výnimke, naďalej podlieha notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ ([57]).

(205) Podľa judikatúry sa článok 108 ods. 3 ZFEÚ má vykladať v tom zmysle, že v tomto ustanovení sa vyžaduje, aby vnútroštátny orgán z vlastnej iniciatívy vymáhal pomoc, ktorú poskytol podľa nariadenia o skupinovej výnimke, ak neskôr zistí, že podmienky stanovené v danom nariadení neboli splnené ([58]).

(206) Ak vnútroštátny orgán zistí, že pomoc, ktorú poskytol na základe nariadenia o skupinovej výnimke, nespĺňa podmienky na poskytnutie oslobodenia od notifikačnej povinnosti stanovenej uvedeným nariadením, musí prijať opatrenia spôsobilé napraviť protiprávnosť poskytnutia pomoci, aby príjemca s pomocou nemohol voľne nakladať v období pred rozhodnutím Komisie vrátane povinnosti požadovať z vlastnej iniciatívy vymáhanie neoprávnene poskytnutej pomoci ([59]).

(207) Komisia ďalej pripomína zásadu prednosti práva EÚ stanovenú judikatúrou súdov Únie ([60]), podľa ktorej má právo EÚ prednosť v prípade, že sa vyskytne rozpor medzi aspektom práva EÚ a aspektom vnútroštátneho práva. Podľa tejto zásady vnútroštátne súdy majú povinnosť zabezpečiť úplný účinok noriem práva EÚ, a to aj tým, že podľa potreby neuplatnia (z vlastného podnetu) akékoľvek ustanovenie vnútroštátnej právnej úpravy, ktoré je v rozpore s právom EÚ.

(208) V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora správne orgány, ako aj vnútroštátne súdy, ktoré sú v rámci svojej právomoci poverené uplatňovať právne predpisy Únie, majú povinnosť zabezpečiť plný účinok ustanovení práva EÚ, ktoré majú priamy záväzný účinok na orgány členských štátov ([61]).

(209) Komisia ďalej zdôrazňuje, že vnútroštátne súdy musia zohľadniť právne skutočnosti vyplývajúce z prebiehajúcich konaní v Komisii, aj keď sú tieto skutočnosti predbežné ([62]). To znamená, že kým prebieha formálne vyšetrovacie konanie, vnútroštátne súdy musia vyvodiť právne dôsledky vyplývajúce zo samotného rozhodnutia o začatí konania a prijať všetky primerané opatrenia na riešenie prípadného porušenia povinnosti zachovať existujúci stav.

(210) Komisia takisto pripomína judikatúru súdov Únie, v ktorej sa uvádza povinnosť vnútroštátneho orgánu, ktorému bola predložená žiadosť o poskytnutie pomoci, ktorá môže patriť do pôsobnosti nariadenia o skupinovej výnimke, aby s prihliadnutím na informácie, ktoré mu boli predložené, starostlivo preskúmal, či požadovaná pomoc spĺňa všetky príslušné podmienky stanovené uvedeným nariadením a zamietol túto žiadosť, ak jedna z týchto podmienok nie je splnená. ([63])

([56]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 87.
([57]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 86.
([58]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 95.
([59]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, body 92 a 89.
([60]) Rozsudok z 5. februára 1963, Van Gend & Loos/Administratie der Belastingen, C-26/62, ECLI:EU:C:1963:1; rozsudok z 15. júla 1964, Costa/E.N.E.L., C-6/64, EU:C:1964:51; rozsudok z 9. marca 1978, Amministrazione delle Finanze dello Stato/Simmenthal, C-106/77, EU:C:1978:49.
([61]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar AS, C-349/17, EU:C:2019:172, body 90 a 91; a rozsudok zo 14. septembra 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C-628/15, EU:C:2017:687, bod 54.
([62]) Rozsudok z 21. novembra 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 38.
([63]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 93.

(211) Komisia sa domnieva, že § 15 ods. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Zb. o rozpočtových pravidlách v znení uplatňovanom v čase, keď sa začali postupy vymáhania, a uplatňovanom v tejto veci vnútroštátnym súdom, bráni účinnému presadzovaniu pravidiel EÚ v oblasti vymáhania neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci, pretože sa ním výslovne vylučovala možnosť účinného vymáhania pomoci, ktorá už bola vyplatená, pokiaľ dôvodom vymáhania bola skutočnosť, že rozhodnutím o poskytnutí pomoci bolo porušené právo EÚ ([64]).

(212) Z ustálenej judikatúry súdov EÚ vyplýva, že zásady prednosti a účinnosti práva Európskej únie znamenajú, že členské štáty a príjemcovia pomoci sa nemôžu opierať o to, že zásada právnej istoty spôsobí obmedzenie vymáhania pomoci v prípade rozporu medzi vnútroštátnym právom a právom Európskej únie. V takom prípade má právo Európskej únie prednosť a vnútroštátne predpisy sa musia ponechať neuplatnené alebo sa musia vykladať spôsobom, ktorým sa zachová účinnosť práva Európskej únie ([65]).

Údajná existencia oprávnených očakávaní tretích strán

(213) Prijímateľské veľké podniky, ktoré predložili svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, vo svojich podaniach Komisii tvrdili, že rozhodnutiami českých orgánov o poskytnutí pomoci vznikli oprávnené očakávania v súvislosti so zlučiteľnosťou pomoci. Uviedli niekoľko faktorov, ktoré podľa ich názoru preukazujú, že mohli oprávnene očakávať, že pomoc, ktorá im bola poskytnutá, spĺňala všetky uplatňované podmienky. Väčšina tretích strán tvrdila, že české orgány v čase poskytnutia pomoci v plnej miere vedeli o ich postavení veľkého podniku a že pomoc bola primeraná a mala stimulačný účinok, a to aj napriek neexistencii kontrafaktuálneho scenára. Podľa tretích strán české orgány opakovane kontrolovali, či boli splnené podmienky na poskytnutie pomoci, a neupozornili na žiadne nedostatky [než sa *ex post* overením zistilo, že neboli MSP, a teda pomoc dostali na základe chyby (odôvodnenia 78 až 110)].

(214) Komisia pripomína, že podľa ustálenej judikatúry ([66]) sa môže každý subjekt, v ktorom administratíva EÚ vzbudila oprávnené očakávania v súvislosti s poskytnutou pomocou, odvolávať na právo na ochranu oprávnených očakávaní. Nikto sa však nemôže odvolávať na porušenie zásady ochrany oprávnených očakávaní, ak mu administratíva neposkytla žiadne konkrétne uistenia. Poskytnutím štátnej pomoci nemôže vzniknúť oprávnené očakávanie tretích strán, že takáto pomoc je primeraná, ak bola poskytnutá v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ ([67]).

(215) Komisia konštatuje, že tvrdenie o oprávnených očakávaniach, ktoré predložili tretie strany v tejto veci, súvisí výlučne s rozhodnutiami vnútroštátnych orgánov.

(216) V tejto súvislosti Komisia pripomína, že vnútroštátny orgán poskytujúci pomoc podľa nariadenia o skupinovej výnimke nemôže byť považovaný za subjekt, ktorý má právomoc prijať konečné rozhodnutie o tom, že neexistuje povinnosť notifikovať požadovanú pomoc Komisii podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ ([68]).

(217) V prípade, že vnútroštátny orgán poskytne pomoc pri nesprávnom uplatnení nariadenia o skupinovej výnimke, robí to v rozpore s ustanoveniami uvedeného nariadenia, ako aj s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ ([69]). Z toho vyplýva rovnaký záver týkajúci sa neoprávnenej pomoci v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ v tejto veci, ak sa pomoc veľkým podnikom posúdi ako pomoc poskytnutá pred notifikáciou schém pomoci SA.50787 a SA.50837.

([64]) § 15 ods. 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Zb. v znení platnom do 31. 12. 2021.
([65]) Rozsudok z 5. októbra 2006, Komisia/Francúzsko („Scott"), C-232/05, EU:C:2006:651, body 50 – 53.
([66]) Rozsudok z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, ECLI:EU:C:1990:320, body 13 a 14.
([67]) Pozri napr. rozsudok z 1. júla 2010, Talianska republika/Európska komisia, T-53/08, EU:T:2010:267; rozsudok z 11. novembra 2004, Demesa a Territorio Histórico de Álava/Komisia, spojené veci C-183/02 P a C-187/02 P, EU:C:2004:701; rozsudok z 13. septembra 2010, Grécka republika a iní/Európska komisia, spojené veci T-415/05, T-416/05 a T-423/05, EU:T:2010:386.
([68]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 101.
([69]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 103.

(218) Z toho vyplýva, že v takejto situácii vnútroštátny orgán nemôže poskytnutím pomoci vzbudiť u príjemcu tejto pomoci legitímne očakávanie, že pomoc je oprávnená ([70]).

(219) Navyše sú to dotknuté tretie strany, ktoré majú prejavovať požadovanú obozretnosť a starostlivosť a ktoré sa majú presvedčiť, že boli dodržané pravidlá práva EÚ ([71]). Súdny dvor potvrdil, že starostlivý hospodársky subjekt je za normálnych okolností schopný ubezpečiť sa, že postup uvedený v článku 108 ZFEÚ bol dodržaný ([72]). V tejto veci prijímateľské veľké podniky nezohľadnili najmä to, že vnútroštátny právny základ obsahoval odkaz na článok 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, ktorý sa vzťahuje len na MSP (odôvodnenie 115).

(220) Vzhľadom na uvedené odôvodnenie Komisia považuje tvrdenia tretích strán, že došlo k porušeniu ich oprávnených očakávaní, za nepodložené. Zároveň sa na zabránenie vymáhaniu neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci nemožno odvolávať na žiadne prípadné uistenia, ktoré tretím stranám dali vnútroštátne orgány.

(221) So zreteľom na uvedené tvrdenia, sa príjemcovia nemôžu odvolávať na všeobecné zásady práva EÚ, ako sú oprávnené očakávania a právna istota, s cieľom zabrániť vymáhaniu nezlučiteľnej pomoci, ktorá im bola poskytnutá neoprávnene. Komisia sa preto domnieva, že nič nebráni v uplatňovaní článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/1589. Vymáhaniu neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci zistenej v tomto rozhodnutí neodporuje žiadna všeobecná zásada práva Únie.

(222) Komisia preto dospela k záveru, že české orgány majú povinnosť prijať všetky primerané opatrenia, aby vymohli pomoc, ktorá už bola vyplatená veľkým podnikom, s cieľom obnoviť hospodársku situáciu, v ktorej by sa príjemcovia nachádzali bez poskytnutej neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci.

(223) České orgány musia vymáhať výšku pomoci uvedenú v jednotlivých rozhodnutiach o poskytnutí pomoci príjemcovi ([73]), ktorý bol v čase poskytnutia pomoci veľkým podnikom v zmysle vymedzenia uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014, spoločne s úrokmi z vymáhanej sumy. Úroky sa musia počítať odo dňa, keď bola príjemcovi sprístupnená predmetná pomoc, až do jej skutočného vrátenia, a to v súlade s kapitolou V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([74]) zmeneného nariadením Komisie (EÚ) 2015/2282 ([75]).

(224) Pokiaľ ide o príjemcov, ktorých týka vymáhanie, kým niektorí príjemcovia už boli určení, nemožno vylúčiť, že sa vymáhanie môže týkať aj ďalších príjemcov. Komisia preto vyzýva české orgány, aby vykonali toto rozhodnutie a vymohli neoprávnenú a nezlučiteľnú pomoc od všetkých príjemcov, ktorí v čase poskytnutia pomoci nespĺňali podmienky vymedzenia pojmu MSP uvedené v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 702/2014,

([70]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 106.
([71]) Pozri napr. rozsudok z 13. júna 2000, EPAC/Komisia, spojené veci T-204/97 a T-270/97, EU:T:2000:148.
([72]) Rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 98.
([73]) V rozhodnutiach o vymáhaní české orgány stanovili tieto výšky pomoci, ktoré sa majú vymáhať. Komisia pripomína, že v súlade s článkom 16 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 sa tieto sumy pomoci musia prepočítať tak, aby zahŕňali úroky splatné od dátumu, keď neoprávnená pomoc bola k dispozícii príjemcovi, do dátumu jej vymoženia.
POMONA Těšetice: 1 400 000 CZK (60 000 EUR),
ÚSOVSKO EKO: 1 000 000 CZK (43 000 EUR),
ÚSOVSKO AGRO: 4 700 000 CZK (200 400 EUR),
SADY CZ: 2 100 000 CZK (80 200 EUR),
RBQ SADY: 11 331 000 CZK (483 000 EUR),
M+A+J: 260 000 CZK (11 000 EUR),
Lužanská Zemědělská: 2 830 000 CZK (120 600 EUR).
([74]) Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).
([75]) Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2282 z 27. novembra 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 794/2004, pokiaľ ide o oznamovacie a informačné formuláre (Ú. v. EÚ L 325, 10.12.2015, s. 1).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Opatrenia v prospech prijímateľských veľkých podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskej prvovýrobe na reštrukturalizáciu sadov a na výstavbu kvapkového zavlažovania v sadoch, na chmeľových poliach, vo vinohradoch a v škôlkach, ktoré Česko neoprávnene poskytlo pred oznámením rozhodnutia C(2021) 41 final, sú v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a predstavujú štátnu pomoc vo forme dvoch schém pomoci.

Článok 2

Štátna pomoc uvedená v článku 1, ktorú Česko neoprávnene poskytlo v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 3

1. Česko vymôže od prijímateľských veľkých podnikov pomoc uvedenú v článku 1, ktorá je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

2. Vymáhané sumy sa úročia od dátumu, keď ich prijímateľské veľké podniky dostali k dispozícii, až do ich skutočného vymoženia.

3. Úroky sa vypočítajú na základe zloženej úrokovej sadzby v súlade s kapitolou V nariadenia (ES) č. 794/2004 zmeneného nariadením (ES) č. 271/2008 ([76]).

Článok 4

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 bude okamžité a účinné ([77]).

2. Česko zaistí vykonanie tohto rozhodnutia do štyroch mesiacov od dátumu oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 5

1. Do štyroch mesiacov od oznámenia rozhodnutia Česko predloží Komisii tieto informácie:

   — úplný zoznam prijímateľských veľkých podnikov, ktoré dostali pomoc podľa dvoch schém pomoci uvedených v článku 1,

   — celková suma (istina pomoci a úrok z vymáhanej sumy), ktorá sa má vymôcť od prijímateľských veľkých podnikov,

   — podrobný opis už prijatých a plánovaných opatrení na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím,

   — podklady, z ktorých vyplýva, že prijímateľským veľkým podnikom bolo nariadené pomoc vrátiť.

2. Česko bude informovať Komisiu o priebehu plnenia vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonanie tohto rozhodnutia až do vrátenia pomoci uvedenej v článku 1. Na požiadanie Komisie bezodkladne predloží informácie o opatreniach, ktoré už prijalo a plánuje prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Okrem toho poskytne aj podrobné informácie o výške pomoci a úrokoch z vymáhanej sumy, ktoré už od prijímateľských veľkých podnikov vymohlo.

([76]) Nariadenie Komisie (ES) č. 271/2008 z 30. januára 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1).

([77]) Článok 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2015/1589.

Článok 6

Toto rozhodnutie je určené Českej republike.

V Bruseli 5. apríla 2024

Za Komisiu
Margrethe VESTAGER
výkonná podpredsedníčka